КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

МЕДИЦИНАЛЫК КОЛЛЕДЖ

“Каралды”
Медициналык колледждин
директору, доц: **З.С. Арынов**
____

“Макулдашылды”
ОшМУнун билим берүү
сапат жана аккредитация
департаментинин директору
____

“Бекитилди”
ОшМУнун орто билим берүү жана
кесипке багыттоо иштери боюнча
Проректору, доц: Мамажакып уулу Ч
____

НЕГИЗГИ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫ (НКББП)

060102 «АКУШЕРДИК ИШИ» АДИСТИГИ

ОШ-2023-2024ж

НКББП структурасы Ош мамлекеттик университетинин №33-бюллетенде көрсөтүлгөн жобонун негизинде иштелип чыкты.

Ош МУга караштуу медициналык колледждин педагогикалык кенешинде бекитилди 01.__.2023-ж. Протокол №1

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 28-мартындагы № 160 токтомун аткаруу тууралуу БУЙРУК 443\1   13.04.2018-ж (ОУКны бекитүү, типтүү жана окуу пландарды бекитүү).

- КРдин орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты (МББС) 15.05.2019-ж. Буйрук № 557\1

Квалификация: Акушерка

Окуу мөөнөтү: 2 жыл 10 ай

Окуу формасы: Күндүзгү

МАЗМУНУ

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР
1.1. Киришүү
1.2. Негизги терминдер жана аныктамалар
1.3. НКББПнын негизги ченемдик (нормативдүү) документтери.
1.3.1. НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.
1.3.2. Студенттин НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.
1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын жалпы мүнөздөмөсү
1.4.1. НКББП нын максаты (миссиясы жана милдеттери)
1.4.2. НКББП нын окутуунун натыйжалары
1.4.3.НКББПнын максаттарына окутуунун натыйжаларынын дал келиши.
1.4.4. Адистикти өздөштүүрүү мөөнөтү
1.4.5. Абитуриентке коюлган талаптар
1.4.6. НКББПнын эмгек көлөмү

2. БҮТҮРҮҮЧҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ
2.1. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк тармагы
2.2. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүк об ьектиси
2.3. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү
2.4. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери

3. ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫНА КАРАТА ТАЛАПТАР
3.1. Иш берүүчүлөрдүн муктаждыктарына анализ жасоо
3.2. Бүтүрүүчүнүн НКББПны өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптануучу компетенциялары

4. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА УЮШТУРУЛУШУН РЕГЛАМЕНТТӨӨЧҮ ДОКУМЕНТТЕР
4.1. Компетенттүүлүккөбагытталган НКББП бүтүндүгүн камсыздоочу программалык документтер
4.1.1. Компетенцияларды калыптандыруучу матрицалары (дисциплиналардын циклдери боюнча жана өзүнчө дисциплиналар боюнча)
4.1.2. НКББП өздөштүрүүдө бардык милдеттүү жалпы маданий жана кесиптик компетенцияларды калыптандыруунун паспорттору жана программалары
4.1.3. Компетенттүүлүккөбагытталган окуу планы жана окуу процессинин календардык графиги
4.1.4. Компетенттүүлүккөбагытталган НКББП билим берүүнүн баскычтык күтүлүүчү натыйжаларга карата даярдыгына шайкештигин студенттерди арада комплекстүү түрдө баалоо (аттестация) боюнча программа

4.1.5. Бүтүрүүчү студенттердин жыйынтыктоочу комплекстүү сынактарынын (жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясынын) программасы
4.2. Компетенттүүлүккөбагытталган НКББП дисциплинардык программалык документтери
4.2.1. Окуу дисциплиналарынын жумушчу программалары
4.2.2. Өндүрүштүк практиканын программасы
4.2.3. ОшМУ менен саламаттыкты сактоо мекемесинин ортосундагы келишимдин үлгүсү

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ

5.1. Жалпы гуманитардык цикл (С.1)
5.2. Математикалык, табигый-илимий цикл (С.2)
5.3. Кесиптик цикл (С.3)
5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3)
5.5. Вариативдүү бөлүк – студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар (С.1, С.2, С.3)
5.6. Дене тарбия
5.7. Өндүрүштүк практика

6. РЕСУРСТУК КАМСЫЗДОО

6.1. НКББП кадрдык камсыздоосу
6.2. НКББП окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздоосу
6.3. НКББП ишке ашырылышын камсыздоочу материалдык-техникалык база
6.4. Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болгон каржылоо.

7. БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫНЫН ӨНҮГҮҮСҮН КАМСЫЗДООЧУ КОЖдын СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

7.1. Студенттик өз алдынча башкаруу органдары, профкомдор
7.2. Спорттук-ден соолукту чыңдоочу иш-чаралар
7.3. Кесип аркылуу тарбиялоо
7.4. Жатаканада иштөө
7.5. Социалдык жардамдын чаралары

8. СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨШТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО СИСТЕМАСЫН ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК КАМСЫЗДОО

8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация
8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору
8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы

8.4. МА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби

9. СТУДЕНТТЕРДИ ДАЯРДОО САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК ДОКУМЕНТТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР

9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизмдери
9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизмдери

10. НКББП ТОЛУГУ МЕНЕН ЖАНА АНЫ ТҮЗГӨН ДОКУМЕНТТЕРДИ УЛАМ ЖАҢЫЛООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТ

11. НКББП ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРЫНЫН, ЭКСПЕРТТЕРИНИН ТИЗМЕСИ

Эксперттер:

1. *Ташиева Гулбара Самидиновна* –к.м.н, профессор,Орто Азия эл аралык медициналык университетинин илим жана дарылоо иши боюнча проректор (Жалал абад)
2. *Жунусов Абсалам Тажибаевич* - к.м.н.дарылоо факультетинин деканы
3. *Джумаев Равшанбек Мамадыевич* - к.м.н.,Ош эл аралык медициналык университетинин ректору.
4. *Шакиров Замир Мукушевич*- Гарант жеке менчик акушердик жана гинекологиялык клиниканын башкы дарыгери
5. *Камалова Гулнора Гулямовна*- PhD .д.м.н.ф.,Чартак Абу Али ибн Сино атындагы медициналык техникумдун директору.

Иш беүүчүлөр:

1. *Дөлөнбаева Гулшан Абдибаитовна* - Екатеринбург, ЖЧК «ЗАБОТА» клиникасынын негиздөөчүсү.
2. *Бегматова Дамира Шарабидиновна*- к.м.н.доцент, PhD, Карасуу территориялык ооруканасынын директору.
3. *Ташмаматова Дамира Маматмусаевна* - Ош шаардык ооруканасынын төрөт стационарынын башкы даарыгери.
4. *Суранбаев Санжар* - Карасуу территориялык ооруканасынын башкы дарыгеринин орун басары.
5. *Кенжебаева Гулбара* к.м.н.,доцент- Калмаматова жеке менчик акушердик жана гинекологиялык клиниканын башкы даарыгеринин орун басары.

Жалпы жоболор

1.1. Киришүү.

1.060102 “Акушердик иши” адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасы (НКББП) медициналык колледжиндеги адистикке түзүлгөн жумушчу топ тарабынан окуу жайдын мыйзамына ылайык, ченемдик-укуктук актылары тарабынан иштелип, аныкталат. НКББПсы педагогикалык кеңештен талкууланып, ОшМУнун окумуштуулар кеңеши бекитилген тартипте күчүнө кирет.

НКББП максаттарды, күтүлүүчү натыйжалар билим берүү процессинин реализациялоо технологияларын жана шарттарын, ушул багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун баалоо сапатын жана төмөнкүлөрдү ичине камтыйт: окуу план, окуу курстарынын жумушчу программалары, предметтери, дисциплиналар (модулдар), студенттерди даярдоо сапатын камсыздаган жана башка материалдар, андан сырткары окуу календардык график жана тиешелеш билим берүү технологиясын реализациялоону камтыган методикалык материалдары регламенттештирет.

1.2.Терминдер жана аныктамалар

Мамлекеттик орто билим берүү стандартында “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасы жогорку кесиптик билим берүү жаатында белгиленген тартипте кабыл алынган эл аралык документтерге ылайык атоолор жана аныктамалар пайдаланылат.

• негизги кесиптик билим берүү программасы окуу-усулдук документтерди топтому, жөнгө салуу максаттары, күтүлүүчү натыйжалары, тиешелүү адистик боюнча билим берүү жараянынын ишке ашыруу мазмуну жана уюштуруу

• **Дисциплинанын циклы** - билим берүү программасы же окутуу, билим берүү максаттары жана натыйжалары боюнча белгилүү бир логикалык толуктугу бар дисципланын жыйындысы, бир бөлүгү.

• **Модуль** - окутуу, билим берүү максаттары жана натыйжалары боюнча белгилүү бир логикалык толуктугун бар тартипти бир бөлүгү.

• **Компетенция** - тиешелүү адистик боюнча кесиптик иш жүргүзүү үчүн зарыл болгон жеке сапаттары, билимдердин жана көндүмдөрдүн динамикалык айкалышы.

- **Кредит (кредиттер)** - негизги кесиптик билим берүү программасынын сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү.

• Окутуунун жыйынтыгы - билим, билгичтиктер жана көндүмдөр менен катары натыйжасында негизги кесиптик билим берүү программасы боюнча окутуудан алынган жыйынтык.

1.3.НББПнын негизги ченемдик (нармативдүү) документтери.

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 28-мартындагы № 160 токтомун аткаруу тууралуу БУЙРУК 443\1 13.04.2018-ж (ОУКны бекитүү, типтүү жана окуу пландарды бекитүү).
-ТОКТОМ, 2016-жылдын 4-октябры, №525. Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2015-жылдын 29-сентябрындагы № 670 "Кыргыз Республикасынын билим берүү системасында көз карандысыз аккредитация боюнча актыларды бекитүү жөнүндө" токтомуна толуктоолорду киргизүү тууралуу (минималдуу талаптар).
- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июлундагы № 334 токтому менен бекитилген КРда билим беүү ишин лицензиялоо тартиби жөнүндө убактылуу жобо
- КРдин орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты (МББС) 15.05.2019-ж. Буйрук № 557\1

- Ош мамлекеттик университетинин УСТАВЫ 2018-ж.

- ОшМУнун №33-блютени №5 пр 15.03. 2017ж.

- Ош мамлекеттик университетинин стратегиялык өнүктүрүү планы 2019-ж.

- Ош мамлекеттик университетине караштуу медициналык колледждин стратегиялык планы 2019-ж.
Окуу планы 2019ж

1.3.1. НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

КОББ даярдоонун багыты боюнча негизги билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. НКББП Кыргыз Республикасынын даярдоо багыттары боюнча эмгек базарынын керектөөлөрүн эсепке алуу менен тийиштүү мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыгылат.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын күндөгү, аралыктык жана жыйынтык мамлекеттик аттестациясын камтышы керек. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү алардын жекече жетишкендиктерин тийиштүү НКББПнын этаптуу же түпкү талаптарга ылайык келгидей аттестациялоо үчүн баалоочу каражаттардын типтүү тапшырмаларды, текшерүү жумуштарын, тесттерди ж.б. камтуучу, билимдерди, билгичтиктерди жана ээ болгон зиректердин деңгээлин баалоого

мүмкүндүк берүүчү байырлары түзүлөт. Баалоочу каражаттардын байырларын ЖОЖ иштеп чыгат жана бекитет.

Бүтүрүп чыгаруучу квалификациялуу иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар жогорку окуу жайдын белгиленген тартиби боюнча аныкталат.

КОББ студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

КОББ НКББПны түзүүдө студенттерди алардын укуктары жана милдеттүүлүктөрү менен тааныштырууга, студенттер тандап алган сабактар алар үчүн милдеттүү болуп эсептелинерин, ал эми алардын суммалык эмгек сыйымдуулугу окуу мерчеминде каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

1.3.2. Студенттин НКББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

- Студенттер, студенттин тандоосу боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чектеринде, НКББПда алдын ала каралган конкреттүү сабакты тандап алууга укуктуу.
- Студент өзүнүн жекече билим берүү траекториясын түзүүдө сабакты тандоо боюнча кеңеш алуу жана алардын даярдоонун (адистештирүүнүн) болочок багытына таасир этүү укугуна ээ.
- НКББПны өздөштүрүүдө натыйжалуулукка жетишүү максатында өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.
- Студенттер колледждин НКББПсында алдын ала каралган бардык тапшырмаларды аныкталып белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.
- Студенттин окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен, жумасына 45 саат болуп белгиленет.

Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу таризиндеги көлөмүн КОББнын деңгээлин жана даярдоонун багытынын өзгөчөлүгүн эсепке алуу менен, ар бир окуу сабагын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 50% чектеринде мамлекеттик билим берүү стандарты аныктайт.

1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын жалпы мүнөздөмө

060102 “Акушердик иши”адистигинин НКББПсынын курамы 2019-2020-окуу жылында түзүлүп, өз ишмердүүлүгүн баштаган.

060102 «Акушердик иши» адистиги боюнча студенттердин контингенти 2023-2024-жж.

№	**Адистиги**	**1-курс-**	**2-курс**	**3-курс**	**Баары**	**Тайпанын саны**
1	**Акушердик иши**	**94**	**102**	**89**	**285**	**12**
	Жалпы саны:	**94**	**102**	**89**	**285**	**12**

Окутуучулардын контингенти:

Адистикке сабак берген жалпы 20 окутуучу, анын ичинде 8 айкалыштыруучу окутуучулар бар.

Акушердик иши багытына сабак берген окутуучулардын контингенти:

НКББПга тартылган окутуучулардын саны	Баары	Илимдин кандидаттары	Штаттагы окутуучулар	Айкалыштыруучу окутуучулар
Негизги штаты	20	-	12	8

1.4.1. НКББПнын максаты (миссиясы жана милдеттери). Билим берүү программасынын максаттары:

Максат 1

Өзүнүн кесиптик компетенциясына,ыйгарым укуктарына ылайык акушердик-гинекологиялык жардам, диагностика,кош бойлуулукту жана төрөттү башкаруу,тез медициналык жардам, дарылоо жана санитардык-агартуу иш-чараларын көрсөтө алган даяр адис болууга тийиш.

Максат 2

Кош бойлуу жана акушердик паталогия менен ооруган бейтаптарды кароодо медайымдык процесстин негизги кадамдарын талдоону жана документтештирүүнү билет, маалыматты заманбап технологиянын деңгээлинде сактай алат, өз билимин дайыма өркүндөтүү менен жумушту алып барат.

Максат 3

Дайыма өзгөрүп турган рынок экономикасынын шартында атаандаштыкка жөндөмдүү, гумандуу болуу, өзүнүн базалык билимин кесиптик ишмердүүлүгүндө сарамжалдуу пайдалануу , өз оюн мамлекеттик жана расмий тилдерде билдире алат,ошондой эле чет тилдердин бирин билет.

ОКУТУУНУН НАТЫЙЖАЛАРЫ (ОН)

№	Окутуунун натыйжалары	Компетенциялар
ОН1	Математикалык, табигый, гуманитардык, экономикалык илимдердин базалык жоболорун заманбап технологияларды колдонуу менен кесиптик иште пайдаланууга жана өз алдынча жаңы билимдерге ээ болууга, иштиктүү пикир алышууну жүргүзүүгө, өз оюн мамлекеттик жана расмий тилдерде аргументтүү жана так билдирүүгө, чет тилдердин бирин социалдык баарлашуу	ЖК1+ЖК3+ЖК9+ЖК10+КК11

	деңгээлинде билүүгө жөндөмдүү.	
ОН 2	Маалыматты алууда, сактоо жана кайра иштетүүдо компьютердик программаларды колдонуунун негизги ыкмаларын жана көндүмдөрүн билүү, гуманизм, толеранттуулук, демократия принциптеринин негизинде жана алган билимдерин сарамжалдуу пайдалануу менен жамаатта иштей алат.	ЖК4+ЖК9+ЖК10+КК6
ОН 3	Түзүлгөн кырдаалды талдай алат жана чечим кабыл алат, бейтаптар жана кесиптештери менен кесиптик компетенциясынын жана ыйгарым укуктарынын чегинде баарлаша алат.	ЖК2+ЖК5+ЖК6+КК1+КК3+КК4+КК5+КК6+КК8+КК9
ОН 4	Уюштуруу чечимдерин иштеп чыгууга катыша алат. Саламаттык сактоо уюмдарында санитардык-гигиеналык, эпидемияга каршы режимди сактоого жана ооруканаyын коопсуз чөйрөсүн камсыз кыла алат. Кош бойлуу жана акушердик патологиясы бар бейтаптарды кароодо медайымдык процесстин негизги кадамдарын документтештирип ишке ашыра алат.	КК1+КК10+КК11+ККК1+ККК2
ОН 5	Абалды баалоо жана жетектөөчү симптомдорду, синдромдорду аныктоо, шашылыш абалдарда, аялдардын жана балдардын травмаларында жана уулануууларында дарыгерге	ЖК 2+ЖК5+ЖК7+КК2+КК 3+КК4+КК5+КК8+КК10+ККК7

	чейинки биринчи жардамды көрсөтө алат.	
ОН 6	Бейтапты лабораториялык, функционалдык жана инструменталдык изилдөөгө даярдоо, диагностикалык манипуляциянын жана дарыгердин дайындоосунун негизги түрлөрүн аткара алат.	ЖК5+КК2+КК3+КК4+КК5+КК6+КК8
ОН 7	Дары-дармектерди сарамжалдуу пайдалануу менен өзүнүн кесиптик компетенциясына ылайык диагностикалык, физиотерапиялык жана дарылоо чараларын жүргүзө алат.	ЖК2+ЖК5+ЖК7+КК4+КК6+КК9+ КК10+КК11+ККК2+ККК5
ОН 8	Акушердик жана гинекологиялык жардам көрсөтүүгө жана диагноз коюуга, кош бойлуулукту жана төрөттү башкарууга жөндөмдүү. Эрте төрөлгөн балдарга, төрөттөгү функционалдык патологиясы бар балдарга биринчи жардам көрсөтө алат.	ЖК5+ЖК7+КК 1+КК4+КК5+КК6+КК12

НКББПнын максаттарына окутуунун натыйжаларынын дал келиши.

№	**Окутуунун натыйжалары (ОН)**	**Максаты 1**	**Максаты 2**	**Максаты 3**
ОН-1	Математикалык, табигый, гуманитардык, экономикалык илимдердин базалык жоболорун заманбап технологияларды колдонуу менен кесиптик иште пайдаланууга жана өз алдынча жаңы билимдерге ээ болууга,	+		**+**

	иштиктүү пикир алышууну жүргүзүүгө, өз оюн мамлекеттик жана расмий тилдерде аргументтүү жана так билдирүүгө, чет тилдердин бирин социалдык баарлашуу деңгээлинде билүүгө жөндөмдүү.			
ОН-2	Маалыматты алууда, сактоо жана кайра иштетүүдо компьютердик программаларды колдонуунун негизги ыкмаларын жана көндүмдөрүн билүү, гуманизм, толеранттуулук, демократия принциптеринин негизинде жана алган билимдерин сарамжалдуу пайдалануу менен жамаатта иштей алат.		+	+
ОН-3	Түзүлгөн кырдаалды талдай алат жана чечим кабыл алат, бейтаптар жана кесиптештери менен кесиптик компетенциясынын жана ыйгарым укуктарынын чегинде баарлаша алат.		+	
ОН-4	Уюштуруу чечимдерин иштеп чыгууга катыша алат. Саламаттык сактоо уюмдарында санитардык-гигиеналык, эпидемияга каршы режимди сактоого жана ооруканан ын коопсуз чөйрөсүн камсыз кыла алат. Кош бойлуу жана акушердик патологиясы бар бейтаптарды кароодо медайымдык процесстин негизги кадамдарын документтештирип ишке ашыра алат.	+	+	
ОН-5	Абалды баалоо жана жетектөөчү симптомдорду, синдромдорду	+	+	

	аныктоо, шашылыш абалдарда, аялдардын жана балдардын травмаларында жана ууланууларында дарыгерге чейинки биринчи жардамды көрсөтө алат.			
ОН-6	Бейтапты лабораториялык, функционалдык жана инструменталдык изилдөөгө даярдоо, диагностикалык манипуляциянын жана дарыгердин дайындоосунун негизги түрлөрүн аткара алат.		+	
ОН-7	Дары-дармектерди сарамжалдуу пайдалануу менен өзүнүн кесиптик компетенциясына ылайык диагностикалык, физиотерапиялык жана дарылоо чараларын жүргүзө алат.	+		+
ОН-8	Акушердик жана гинекологиялык жардам көрсөтүүгө жана диагноз коюуга, кош бойлуулукту жана төрөттү башкарууга жөндөмдүү. Эрте төрөлгөн балдарга, төрөттөгү функционалдык патологиясы бар балдарга биринчи жардам көрсөтө алат.		+	+

1.4.3. Адистикти өздөштүрүүнүн мөөнөтү

- 060102 "Акушердик иши" адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн түрү - күндүзгү.

- Адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү жалпы орто билимдин базасында окутуунун күндүзгү формасында **2** жыл **10**айдан кем эмес.

1.4.4. НКББПнын эмгек көлөмү

Кесиптик орто билим берүү программалары төмөнкү окуу циклдерин окутууну камсыз кылат:

1. Жалпы гуманитардык цикл
2. Математикалык жана табигый-илимий цикл
3. Кесиптик цикл жана анын бөлүмдөрү
4. Дене тарбия
5. Практика
6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация.

Адистерди даярдоо боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу **180** кредитке(зачеттук бирдикке) барабар.

Бир окуу семестринин эмгек өлчөмү **30** кредитке (зачеттук бирдик) барабар (окуу процесси эки семестрге бөлүнүп уюштурулса).

Бир кредит (зачеттук бирдик) студенттин **30** сааттык окуу ишине барабар (аудиториялык иш, өз алдынча иштөө, аттестациянын баардык түрлөрү).

Нормативдик окуу мөөнөтү: 2 жыл 10 ай

№	Цикл	Дисциплинанын аталышы	Компоненти	Кредит	Курс
1-КУРС					
1	ГСЕ	Чет тил	ГК	3	**1**
2	ГСЕ	Манас таануу	ГК	2	**1**
3	ГСЕ	Этика деонтологиясы	ВК	3	**1**
4	ГСЕ	Кыргыз тили жана адабияты	ГК	3	**1**
5	ГСЕ	Орус тили	ГК	3	**1**
6	ГСЕ	Кыргызстандын тарыхы	ГК	2	**1**
7	ГСЕ	Кыргызстандын географиясы	ГК	2	**1**
8	МЕН	Профессионалдык математика	ГК	2	**1**

9	МЕН	Информатика	ГК	2	**1**
10	МЕН	Кесиптик ишмердүүлүгүндө маалымат менен камсыз кылуу	ВК	2	**1**
11	ПЦ	Адамдын анатомиясы жана физиологиясы 1	ГК	6	**1**
12	ПЦ	Адамдын анатомиясы жана физиологиясы 2	ГК	5	**1**
13	ПЦ	Медициналык генетика	ГК	2	**1**
14	ПЦ	Медайымдык ишинин негиздери 1	ГК	6	**1**
15	ПЦ	Медайымдык ишинин негиздери 2	ГК	7	
16	ПЦ	Дени сак адам жана анын айлана-чөйрөсү	ГК	2	**1**
17	ПЦ	Медициналык терминология менен латын тилинин негиздери	ГК	2	**1**
18	ПЦ	Микробиологиянын, вирусологиянын жана иммунологиянын негиздери	ГК	2	**1**
2-КУРС					
18	ПЦ	Фармакология	ГК	4	**2**
	ПЦ	Уй бүлөлүк медицина	ГК	5	**2**
19	ПЦ	Терапия 1	ГК	4	**2**
20	ПЦ	Хирургия 1	ГК	4	**2**
21	ПЦ	Акушерство 1	ГК	4	**2**
22	ПЦ	Кесиптик ишмердүүлүгүндөгү укуктук камсыздоо	ВК	2	**2**
23	ПЦ	Кесиптик психология	ВК	2	**2**
24	ПЦ	Тиш жана ооз кондой оорулары	ВК	2	**2**
25	ПЦ	Терапия 2	ГК	3	**2**
26	ПЦ	Хирургия 2	ГК	3	**2**
27	ПЦ	Нерв жана психологиялык оорулар	ГК	3	**2**
28	ПЦ	Акушерство 1	ГК	6	**2**
29	ПЦ	Педиатрия жана балдардын жугуштуу оорулары 1	ГК	4	**2**
30	ПЦ	Репродуктивдүү ден соолукту коргоо жана үй бүлөнү пландоо	ГК	3	**2**

31	ПЦ	Отолариноларингология	ВК	2	**2**
32	ПЦ	Тери оорулары	ГК	2	**2**
33	ПЦ	Акушердик жана гинекологиялык ишмердүүлүктүн актуалдуу маселелери	КПВ	2	**2**
		3-КУРС			
34	ПЦ	Гинекология 1	ГК	4	**3**
35	ПЦ	Акушерство 3	ГК	4	**3**
	ПЦ	Педиатрия жана балдардын жугуштуу оорулары 2	ГК	3	
	ПЦ	Реаниматологиянын негиздери	ГК	2	**3**
		Медициналык катастровадагы коопсуздук			
	ПЦ	Офтальмология	ВК	2	**3**
	ПЦ	Жугуштуу оорулардагы ВИЧ инфекциянын курсу	ГК	5	**3**
	ПЦ	Клиникалык фармакология	ГК	2	**3**
	ПЦ	Акушерстводогу клиникалык протоколдор	КПВ	2	**3**
	ПЦ	Акушерство 4	ГК	4	**3**
	ПЦ	Педиатрия жана балдардын жугуштуу оорулары 3	ГК	3	**3**
	ПЦ	Фтизиатрия	ГК	2	**3**
	ПЦ	Реабилитациянын негиздери (физиотерапия, ЛФК, массаж)	ВК	2	
	ПЦ	Алгачкы мед. аскерге даярдоо	ВК	2	**3**
	ПЦ	Гинекология 2	ГК	3	**3**
	ПЦ	Акушерканын гинекологиядагы ишмердуулугу	КПВ	2	**3**

1.4.5. Абитуриентке коюлган талаптар:
Абитурентте төмөндөгү документ болуусу керек.

- Аттестат же атайын окуу жайды аяктанандыгы тууралуу диплом.
- КРдин билим жана илим министри тарабынан бекитилген буйруктун негизинде ОшМУнун медициналык колледждин 060102 "Акушердик иши" адистигине кабыл алуу комиссиянын эрежесин сактоо.

2. БҮТҮРҮҮЧҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

2.1. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк тармагы

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгү өзүнө-калктын ден соолугуна кам көрүүдө дартты аныктоо жана дарылоо, медициналык алдын алуу иш-чараларды камтыйт.

2.2. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк обьектиси.

060102 "Акушердик иши" адистиги боюнча кесиптик бүтүрүүчүлөрдүн ишмердүүлүгүнүн обьектилери болуп төмөнкүлөр саналат (көрсөтүлөт):

- Бейтаптар;

- Дени сак калк (ымыркайлар,балдар, өспүрүмдөр, 18 жаштан жогору курактагы адамдар, улгайган жана кары адамдар, кош бойлуулар);

- Бала бакчалардын, билим берүү мекемелеринин, өнөр жай ишканаларынын уюшулган эмгек жамааты;
- Баштапкы эмгек жамааттары.

2.3. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүндөгүнүн түрлөрү.

- Алдын алуу;

- Дарт аныктоо;

- Кам көрүү;

- Ыкчам (неотложный) жардам көрсөтү;

- Уюштуруу (санитардык-гигиеналык маалымат берүү)

Окуу өздөштүрүлгөн сайын «Акушерка» квалификациясы ыйгарылат.

2.4. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери.

060102 “Акушердик иши” адистиги боюнча даярдалган бүтүрүүчү өзүнүн кесиптик ишмердигинин түрлөрүнө ылайык төмөнкүдөй адистик милдеттерди чечүүгө тийиш:

Медициналык-профилактикалык.

- дарылоо-профилактикалык мекемелериндеги иш ордунда санитардык-гигиеналык жана санитардык-эпидемиологиялык режимдерди сактоо;
- саламаттыкты сактоо системасынын нормативдик документтерине ылайык, эмгекти коргоо жана коопсуздук техникасынын талаптарын эске алуу менен өз ишин уюштуруу;
- калктын ооруларына алгачкы, экинчи жана үчүнчү алдын алуу жүргүзүү (дени сактар, бейтаптар, алардын үй-бүлө мүчөлөрү жана топтор);
- ден-соолукту чыңдоо, жакшыртуу боюнча калкка санитардык-гигиеналык маалымат берүү;
- сергек жашоо образын жайылтуу; сергек жашоо образы тууралуу конкреттүү программаларды иштеп чыгуу жана аларды жүзөгө ашыруу;
- бейтаптардын ден-соолугун тобокелге салуучу жагдайларды жана аларды жок кылууну аныктоо.
- санитардык-гигиеналык маалымат берүү.

Сергек жашоо образы боюнча программаларды иштеп чыгуу жана аны ишке ашыруу, алардын натыйжаларын баалоо.

3. Өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата талаптар

3.1. Иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүнө талдоо жүргүзүү

060102 “Акушердик иши” адистиги боюнча бүтүрүүчүнүн компетенттүүлүк модели, иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүн эске алуу менен бирге түзүлөт.

Дарылоо - алдын алуу (профилактикалык) мекеме жетекчилеринин «Иш берүүчүүлөр» үчүн анкетанын суроолоруна жооп берүүсүнүн негизинде, иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүнүн түзүмү жана көлөм бааланат.

Бүтүрүүчүлөрдүн, эмгек рыногунда канчалык деңгээлде талапка ээ экендигин жана аларды тиешелүү түрдө ишке жайгаштыруунун келечеги (келечектеги адистешүүсүн эске алуу) тууралуу алдын ала божомолдоо, өздүк маалыматтарды (анкетные данные) талдоонун негизинде ишке ашырылат.

3.2. Негизги билим берүү программасын (НКББП) өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптануучу, бүтүрүүчүнүн компетенциясы.

НКББП ны өздөштүргөндүгү тууралуу жыйынтык, бүтүрүүчүнүн окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциясы аркылуу аныкталат, башкача айтканда бүтүрүүчү кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык өзүнүн алган билимин, көндүмдөрүн колдоно билүүгө жөндөмү адис болуусу керек.

4. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА УЮШТУРУЛУШУН РЕГЛАМЕНТТӨӨЧҮ ДОКУМЕНТТЕР

- окуу планы;

- окуу календардык графиги;

- компетенция матрицасы;

- окуу курстардагы дисциплиналар үчүн жумушчу программа, силлабустар;

- студенттерди сапаттуу даярдоо жана тарбиялоодо ар түрдүү материалдар менен камсыздоо;

өндүрүштүк практиканын программасы

НКББП адистерди даярдоодо төмөндөгү окуу циклдарды камтыйт.

СПО 1- жалпы гуманитардык цикл

СПО 2- математика жана так илимдер цикл

СПО 3- кесиптик цикл

СПО 4-практика

СПО 5- жалпы мамлекеттик аттестациялоо

СПО 6- дене тарбия

Ар бир цикл базалык жана вариативдик бөлөк болуп бөлүнгөн. Вариативдик бөлүктүгү сааттарга тандоо курстарды окутуу каралган жана иш берүүчүлөр, бүтүрүүчүлөр, студенттердин оюн эске алуу менен дисциплиналар окутууга сунушталат. Ош мамлекеттик университетинин нормативдик документтеринин негизинде окуу-усулдук кеңештин чечими менен ишке ашырылат.

4.1.Компетенттүүлүккө багытталган НКББП бүтүндүгүн камсыздоочу программалык документтер

4.1.1. Компетенцияларды калыптандыруучу матрицалары

Калыптануучу компетенция матрицасы
2022-2023-окуу жылындагы окуу планында каралган циклда окутулуучу дисциплиналар боюнча калыптануучу компетенциялар (тиркемелерде2)

4.1.2. Негизги кесиптик билим берүү программасын (НКББП) өздөштүрүдөгү, бардык (милдеттүү түрдөгү) жалпы жана кесиптик компетенттүүлүктөрдүн түзүлүшүнүн паспорту жана программалары

Негизги кесиптик билим берүү программасынын **060102 “Акушердик иши”** адистиги боюнча өздөштүрүүдөгү студенттердин кесиптик жана жалпы кесиптик компетенцияларынын паспорту жана программалары

4.1.3. Окуу процессинин компетенттүүлүкко багытталган окуу планы жана календардык графиги

060102 – «Акушердик иши» боюнча жумушчу окуу планы жана календардык окуу графиги колледждин педагогикалык кеңешинде бекитилген. **Протокол** № 1. 25.08.2023-2024-жж **(тиркеме 1)**

4.1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын (НКББП) компетенттүүлүккө багыттап окутуудагы, студенттерди этабы менен күтүлүүчү натыйжага даярдоо үчүн сынак аралык текшерүүнүн комплекстүү программасы

Негизги кесиптик билим берүү программасына (НКББП) кирген окуу дисциплиналары боюнча, аралык сынактын комплекстүү программаларынын курамы, мазмуну жана логикалык жактан байланышы

4.1.5. Бүтүрүүчүлөр үчүн жыйынтыктоочу (мамлекеттик аттестация**) сынактын комплекстүү программасы** (иштеп чыгуу стадиясында).

Окутуучулар студенттер менен мамлекеттик аттестация мезгилинде

4.2. Негизги кесиптик билим берүү программасынын компетенттүүлүккө багыттап окутуудагы, дисциплиналар боюнча программаларга тийиштүү болгон иш кагаздары (тиркемелерде 2)

4.2.1. Дисциплиналар боюнча жумушчу программалар, силлабустар (тиркеме 2)

4.2.2. Өндүрүштүк практиканын программасы (тиркеме 3)

ОшМУнун медициналык колледжинде, мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык 060102 «Акушердик иши» багытында адистерди даярдоодо, өндүштүк практиканы өтүү милдеттүү болуп эсептелинет жана студенттерди кесиптик-практикага багыттаган окутуунун түрлөрүн (формасын) өзүнө камтыйт. Студенттер теориялык курстардан алган (өздөштүргөн) билимин, жөндөмдөрүн практика жүзүндө бышыктап, жалпы кесиптик компетенцияларды калыптандыра алышат.

Өндүрүштүк практика, тийиштүү кадрлар, методикалык жана техникалык мүмкүнчүлүгү жакшы жолго коюлган Кыргыз Республикасынын аймагындагы дарылоо-профилактикалык мекемелеринде өткөрүлөт. Өндүрүштүк практиканын базасы болгон саламаттык сактоо мекемелери менен ОшМУнун ортосунда келишимдер түзүлгөн.

Программанын мазмуну тууралуу маалымат №3 тиркемеде көрсөтүлгөн

Практиканын жыйынтыгы боюнча сынак , жазуу түрүндөгү отчет – күндөлүктүн жана өндүрүштүк практиканы өтөгөн дарылоо –мекемесинин жетекчисинин мүнөздөмөсүнүн негизинде жүргүзүлөт. Сынактын жыйынтыгы боюнча баа коюлат.

4.2.3. ОшМУ менен саламаттыкты сактоо мекемесинин ортосундагы келишимдин үлгүсү.

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ (АННОТАЦИЯЛАР).

5.1. Жалпы гуманитардык цикл (С.1)

060102 – «Акушердик иши» адистигинин **англис тили** дисциплинасынын түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны Окутуу максаты	Англис тили дисциплинасынын максаты профессионалдык денгээлде медициналык терминдерди англис тилинде үйрөтүү жана оорулардын аталыштарын, биринчи жардам көрсөтүү, алдын алуу, дарылоо ыкмаларын анлис тилинде үйрөтүү. Жыйынтыгында тилди профессионалдык денгээлде интеллектуалдык жана социалдык суроолорду чечүүнү эске алуу менен келечктеги кесиптик чөйрөдө пайдалануу.
Дисциплинанын Окуу пландагы Ээлеген орду	Окуу дисциплинасы гуманитардык, социал экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1= ЖК3,ЖК-9
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгиятик көндүмдөргө ээ болот	Билим: - Тилдик пикир алмашуу жана этикалык нормаларды билүү - Алфавит,үндүү тыбыштардын 4 типте окулушун, сөз бөлүкчөлөрү жөнүндө түшүнүн берүү. - Тамга менен тыбыштын айырмачылыктарын жана анын окуудагы өзгөчөлүктөрүн үйрөнүү. Билгичтик: - Өтүлгөн темалар боюнча англис тилинде кенири пикир алмашуу - Жазуу жана оозеки кепти өркүндөтүү - Англис тилиндеги түрдүү сөздүктөрдү колдоно билүү - Англис тилин өнүутүрүү жана калыатандыруу - Фонетикалык жана грамматикалык сабатсыздыгын жоюу. Көндүм: - Англис тилиндннги айтылган кепти базалык билимге таянуу менен түшүнө алышат - Өз ой пикирин грамматикалык жана лексикалык жактан туура билдире алышат.

	- Медициналык терминдерди б.а. оорулардын аталыштарын инструменттерди англис тилинде колдоно алашат.
Дисциплинанын мазмуну	Программа атайын пикир алмашууга ылайыкташкан темалардан туруп, алардын ар бири күнүмдүк жашоодо жана келечектеги профессионалдык жумушунда колдонууга ылайыкташкан. Теманын структурасы жаны сөздөрдөн, сөз айкаштарынан, сөз жасоодон, фонетика, морфология жана грамматикадан түзүлүп, студенттердин пикир алмашуу максатында багытталган.
Окуунун түрү	Практикалык сабак, студенттекрдин өз алдынча иши, модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **латын тили** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны Окутуу максаты	Латын тили дисциплинасынын максаты профессионалдык денгээлде медициналык терминдерди латын тилинде үйрөтүү жана оорулардын аталыштарын, биринчи жардам көрсөтүү, алдын алуу, дарылоо ыкмаларын латын тилинде үйрөтүү. Жыйынтыгында тилди профессионалдык денгээлде интеллектуалдык жана социалдык суроолорду чечүүнү эске алуу менен келечктеги кесиптик чөйрөдө пайдалануу.
Дисциплинанын Окуу пландагы Ээлеген орду	Окуу дисциплинасы гуманитардык, социал экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1= ЖК1, ЖК-3
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгиятик көндүмдөргө ээ болот	Билим: - Тилдик пикир алмашуу жана этикалык нормаларды билүү - Алфавит,үндүү тыбыштардын 4 типте окулушун, сөз бөлүкчөлөрү жөнүндө түшүнүн берүү. - Тамга менен тыбыштын айырмачылыктарын жана анын окуудагы өзгөчөлүктөрүн үйрөнүү. Билгичтик: - Өтүлгөн темалар боюнча латын тилинде кенири пикир алмашуу - Жазуу жана оозеки кепти өркүндөтүү - Латын тилиндеги түрдүү сөздүктөрдү колдоно билүү - Латын тилин өнүүтүрүү жана калыатандыруу - Фонетикалык жана грамматикалык сабатсыздыгын жоюу. Көндүм: - Латын тилиндеги айтылган кепти базалык билимге таянуу менен түшүнө алышат - Өз ой пикирин грамматикалык жана лексикалык жактан туура билдире алышат. - Медициналык терминдерди б.а. оорулардын аталыштарын инструменттерди латын тилинде колдоно алашат.
Дисциплинанын мазмуну	Программа атайын пикир алмашууга ылайыкташкан темалардан туруп, алардын ар бири күнүмдүк жашоодо жана келечектеги профессионалдык жумушунда колдонууга ылайыкташкан. Теманын

	структурасы жаны сөздөрдөн, сөз айкаштарынан, сөз жасоодон, фонетика, морфология жана грамматикадан түзүлүп, студенттердин пикир алмашуу максатында багытталган.
Окуунун түрү	Практикалык сабак, студенттекрдин өз алдынча иши , модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **манас таануу** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 3 кредит
Максаты	Орто окуу жайларда кыргыз элинин өткөн тарыхы, үрп-адаты, каада-салты, маданияты, этнографиясы, басып өткөн доорлорунун “Манас”эпосунун пайда болушуна тийгизген таасири, кыргыз элинин көркөм ойлоосунун бийиктиги, дүйнө элдеринин эпикалык чыгармаларынын ичинен алган орду, кыргыз урпактары үчүн түбөлүктүүлүгү дисциплинанын актуалдуулугун түзөт.
Окутуу милдети	Эпостун сюжетиндеги идеялардын баалуулугунун бүгүнкү келечек муундун ички психологиясына сиңирүү, алардын жүрүш-турушунда эпостон алган таасирлерди этнопедагогикалык жактан тереңдетүүнү күчөтүү. Бул генийлдуу эпопеянын жаралуу доорунан тартып, анын ички табиятын ырааттуу түрдө окутуу жана дүйнө элдерине кеңири таратуу: ✓ Кыргыз дөөлөттүү, улуу сөз өнөрүнүн касиетин, улуттук көөнөрбөс идеяларынын кудуреттерин ушул чыгарма аркылуу жайылтуу; ✓ Айтуучулук өнөрдү аркалаган манасчынын сыйкыр аяндуу керемет касиетинин улуу мүмкүнчүлүгүн даңазалоо; ✓ Дүйнө элдеринин ушул үлгүдөгү улуу сөз өнөрү менен манасчылык өнөрдүн айырмачылыгын, ошол эле учурда үндөштүгүн да көргөзүү; ✓ Эпопеянын классикалык-үлгүлүү жалпы мазмунун, кыргыз улутунун тарыхын,этногенезисин,этнографиялык,этнопсихологиялык,философиялык, антропологиялык, географиялык, эстетикалык ой туюмдарын, көркөм тилинин байлыгын талдап берүү. ✓ “Манас” эпопеядагы улуттук идеянын негизинде келечек муунду ыймандуулукка, мекенчилдикке, чагылдырган көркөм дүйнөсү, дүйнө элдеринин эпикалык чыгармалары менен тарыхый-генетикалык, тарыхый-типологиялык байланыштары жана поэтикасы тууралуу маалыматка ээ болушат адилеттүүлүккө тарбиялоо.
Окуу программасынын мазмуну	Медицина тармагында кыргыз тилин жана адабиятын окуп-үйрөнүү аракеттери, күнүмдүк, календарлык иштери ал тилде эркин, сабаттуу сүйлөп, пациент менен пикирлешүүгө көнүктүрүүгө, түрдүү тематикадагы, таанып билүү багытындагы материалдар медицина кызматкерлеринин кыргыз тилин жана адабиятын ар тараптан өздөштүрүүлөрүн, ага кызыгууларын арттырып, кыргыз элинин рухий жана маданий байлыгын дагы баалай билүүсүнө көнүктүрүү.
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	**Билим:**улуу эпостун идеялык-тематикалык мазмуну тууралуу түшүнүктөрдү, эпостун пайда болушуна таасир эткен тарыхый доорлорду, кыргыздардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтарды берүү

	Билгичтик:➢ Манасчылардын варианттарын айрып, тааный билүүнү; ➢ Манасчылардын варианттарындагы идеяларды аңдап билгенге жетишүүнү; ➢ Эпостун кыргызстандык жана чет элдик окумуштуулар тарабынан изилдениши тууралуу маалыматты; ➢ Эпостун дүйнөлүк адабияттан алган ордун белгилөөнү; ➢ Манас таанууга тиешелүү илимий жана окуу китептеринде чагылдырылган маалыматтарды табат жана анализдей алат; **Көндүмдөр:**➢ Студенттерди эпос тууралуу алган бардык түшүнүктөрүн окутуунун жаңы технологиялык каражаттарынын жардамы менен аткарганга жетишүүнү; ➢ "Манас" эпопеядагы улуттук идеянын негизинде келечек муунду ыймандуулукка тарбиялоо
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-1= ЖК10
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	Модуль,экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **Кыргызстан тарыхы** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 4 кредит
Максаты	Студенттерди тарыхтын жыл эсебин, тарыхый өнүгүүнүн негизги этаптарын, тарыхый жетишкендиктеринин негизинде мезгилдерге бөлүштүрүүнү үйрөнүү, хронология, археология,этнография, этнология, оозеки жана жазуу түрүндөгү тарыхый булактар, санжыра кыргыз элинин басып өткөн тарыхы,урп-адаты, каада салты, маданияты ж.б. жөнүндө түшүнүк алуу, корком ойлоосунун бийиктиги,дүйнө элдеринин эпикалык чыгармаларынын ичинен алган орду, кыргыз урпактары үчүн түбөлүктүүлүгү менен таанышуу.
Окутуу милдети	- Кыргызстан тарыхы жана боюнча теориялык жана практикалык билим, көндүм жана билгичтиктерди калыптандыруу; - Саламаттыкты сактоо тармагынын тарыхый өнүгүшү, эмгектенген чыгаан тарыхый инсандар, жүргүзүлгөн реформалардын маанисин түшүндүрүү; - - социалдык багытка негизделген өнүккөн коомго Кыргызстандын ийгиликке жетүүдөгү анын тарыхый тенденцияларын жана стратегиялык багыттарын аныктоо.
Окуу программасынын мазмуну	Тарых илими. Кыргызстан байыркымезгилде. Байыркы кыргыздар. Түрк доору. Энесайдагы кыргыздардын мамлекеттүүлүгү. Улуу Кыргыз державасы. Караханий кагандыгы. Кидандар жана наймандар. Кыргыздар жана Кыргызстан монгол доорунда. Кыргыз элинин калыптанышы. Кыргыздардын XV кылымдын башында жана XIXк.аягындагы мамилелери. Кыргызстан Кокон хандыгынын үстөмдүгү астында. Кыргызстан Россия империясынын курамында. XIXк. ортосундагы жана XXк. Башындагы кыргыздардын маданияты. Совет бийлигинин орношу.социалдык-экономикалык жана маданий өзгөрүүлөр. Кыргыз улуттук мамлекеттүүлүгүнүн түзүлүшү өнүгүү этаптары. Кыргызстан

	Улуу Ата Мекенлик согуш жана эл чарбасын калыбына келтирүү жылдарында. Кыргызстан «Өнүккөн социализм» доорунда. Кыргызстан «кайра куруу» доорунда. Эгемендүү Кыргызстан.
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	**Билет**: Ата Мекен жана дүйнөлүк тарыхтын бир бүтүндүгүн мүнөздөөчү негизги фактыларды, процесстерди жана кубулуштарды, дүйнөлүк жана Ата Мекендик тарыхты мезгилдештирүүнү **Жасай алат:** Окуп-үйрөнүүчү тарыхый процесстерди жана кубулуштарды талдай алат, кубулуштарды талдай алат, кубулуштардын өз ара себеп-натыйжа байланыштарын мейкиндик-убакыт ченемдеринде аныктай алат **Ээ болот:** Тарыхый процесстин негизги түшүнүктөрүнө жана мыйзамченемдүүлүктөрүнө же коллегалары менен мамиле түзүүгө; кесиптик ишмердүүлүгүндөгү маселелерди анализдөөгө жана синтездөөгө **жөндөмдүү.**
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-1=ЖК-10
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	Экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **Кыргыз тили** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	Кыргыз тили дисциплинасынын максаты практикалык аспектиде үйрөнүү менен болочоктогу адис сабаттуу жаза билген, сүйлөй алган, өз кесибинин компетенттүү инсаны катары калыптанат.
Дисциплинаны окуу пландагы ээлеген орду	Окуу дисцилинасы гуманитардык,социалдык-экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенция-лар	ОН1= ЖК9 ОН2=ЖК10
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот.	**Билим:**ой жүгүртүү маданиятына ээ, жалпылоого, анализдөөгө, маалыматты кабылдоого, максаттарды коюуга жана ага жетишүүнүн жолдорун тандап алууга. Иш кагаздардын үлгүлөрүн жазууну, кептин түрлөрүн. **Билгичтик:** оозеки жана жазуу кебин логикалык жактан ишенимдүү, аргументтүү жана так, даана түзүүгө. **Көндүм**:кесиптик милдеттерди аткаруу үчүн өздөрүнүн алган билимдерин колдонууга даяр.

Дисциплинанын мазмуну	Кыргыз тилин талаптагыдай өздөштүрүп, ушул тилде жазууга, къркъм окуй билүүгө жана пикирлешүүгө, сүйлөшүүгө үйрөнөт.
Окутуунун түрү	Практикалык сабак, студенттердин ъз алдынча иши, модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистигине медицинадагы Кыргызстандын географиясы предметинен аннотация

Жалпы окуу жүктөмү	**Предметти окутуу 2 кредит 10 саат теория, 20 саат практика**
Дисциплинанын окутуунун максаты	Кыргызстандын физикалык, экономикалык географиясын окутууну үйрөтөт. География байыркы илим болгондуктан тигил же бул аймактын өлкөнүн географиясынын калыптанышын, кен байлыктарын, рельефин, климатын, ички сууларын, органикалык дүйнөсүн, калкын, өнөр жайын, айыл чарбасын, траспортун, калкынын тарыхый доорлордо жашаган жерлерин, миграциясын, демографиялык проблемаларын, тарыхый жана саясий багытын изилдейт. “Кыргызстандын географиясы” Кыргыздардын аймактык тарыхый географиясы, географиялык-геоморфологиялык түзүлүшү, геоэкологиялык абалы, саясий экономикалык багытта келечектеги өнүгүүсү окутулуп, жеринин бүтүндүүлүгүн сактап калуу идеясы берилип студенттердин патриоттук сезими ойготулат.
Окутуунун милдети	“Кыргызстандын географиясы” 2 этапта окутулат: 1-этапта: Кыргызстандын физикалык географиясы 2-этапта: Кыргызстандын экономикалык географиясы IX. Дисциплинаны өздөштүрүүнүн деңгээлине болгон талаптар «Кыргызстандын географиясы » предметин окуп-үйрөнүүдө студентте төмөнкү компетенциялар калыптанат: Дисциплинанын аталышы « Кыргызстандын географиясы» НКББПдагы орду ВК МЕН Пререквизиттер География, биология, тарых, жер таануу, геоэкология. Кыргызстандын физикалык географиясы, Кыргызстандын экономикалык географиясы. Постреквизиттер Кыргыздардын тарыхый географиясы, ТТК. Дисциплинанын максаты Кыргызстандын физикалык географиялык абалын, тоолорун, рельефин, геологиялык түзүлүшүн, кен-байлыктарын, топурактарын, климатын, ички сууларын, мөңгүлөрүн билүү менен геоэкологиялык абалына баа берүү. Студенттердин элге, жерге болгон патриоттук сезимин ойготуу жана бирдиктүү улуттук идеалогияны түзүү.
Дисциплинанын окутуунун мазмуну	Кыргызстандын географиясы өлкөнүн тарыхый доорлордон берки кыргыздардын жашаган аймактарын талдап, картага түшүрүп, азыркы чек арада жашап калгандыгынын себебин, кыргыздардын Евро – Азия өлкөсүндө азыркы таркалышын географиялык жактан терең окуп үйрөнүү менен ага аяр

	мамиле кылууга үйрөнүп, патриоттук сезимин ойготуу, чек ара көйгөйүн талдай билүү болуп саналат. Кыргызстандын географиясы өлкөнүн тарыхый доорлордон берки кыргыздардын жашаган аймактарын талдап, картага түшүрүп, азыркы чек арада жашап калгандыгынын себебин, кыргыздардын Евро – Азия өлкөсүндө азыркы таркалышын географиялык жактан терең окуп үйрөнүү менен ага аяр мамиле кылууга үйрөнүп, патриоттук сезимин ойготуу, чек ара көйгөйүн талдай билүү болуп саналат
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	Билет: коомдук илимдер системасында география илиминин ордун, тарыхый өнүгүүнүн закон ченемдүүлүктөрүн билет; Жасай алат: Студент алган билимин тынымсыз өнүктүрүүгө жана пайдалана алууга жөндөмдүү. Көндүмүнө ээ болот: Студенталган билимин турмуш менен байланыштыруу жолдору, ыкмалары, каражаттары жөнүндөгү билимдерге
Калыптандыруучу компотенциялар	ОН 1=ЖК1
Окутуунун түрү	Күндүзгү – теориялык, практикалык.
Жыйынтык	Модуль, экзамен

5.2. Математикалык, табигый-илимий цикл (С.2)

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **информатика** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинасын өздөштүрүүнүн максаты	Кесиптик ишмердүүлүктү маалыматтык камсыздоо предметин окутууда окутуунун жаңы технологияларын кеңири пайдаланууну, предмет ичиндеги жана предмет аралык байланыштарды камсыз кылуу; - Компьютер эмне экендигин, ал информация менен кандайча иштей тургандыгын берүү; -Дүйнөнүнилимийкөрүнүшүэмнеэкендигин, жандуужаратылыштагы, коомдогутехникадагы, информациялыкпроцесстердиүйрөтүүгөбирдиктүүилимиймамиленин информатика тарабынанкандайчаөнүктүрүлүпжаткандыгынүйрөтүү; - Студеттергеалдын ала коюлганкүндөлүкокуужанапрактикалыкжумуштардыийгиликтүүаткаруу, илимдердитереңбилүүжанаандан ары билиминөстүрүүүчүн математика жанакомпьютердикбилимининнегизинберүүжанажеткирүү; - Студенттердилогикалыктуурапикиржүргүзүүгө, мейкиндикэлестөөлөрүнкалыптандырууга, чыгармачылыкмененөзалдынча ой жүгүртүүгө, турмуштунküндөлүкмаселелеринчечүүгөүйрөтүү; -Маалыматты кабыл алып, корутундулап анализдөөгө жондомдүү, максат коюп жана ага жетүүнүн жолдорун тандоо;

	-Кесиптик маселелерди чечүүдө илимий математикалык, табигый, гуманитардык негизги абалды пайдалана билүү болуп саналат.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН1=ЖК3,ККК-6
	Билим: Компьютерлерди классификациялоо. MS Power Point программасы, слайддарды түзүү жана презентацияны демонстрациялоо. Вирустарды жуктуруунун жолдору. Интернет, издөөчү серверлер Web сервер менен иштөөнү билишет. **Билгичтик:**Компьютердиколдонуусубоюнчаклассификациялоо. MS Power Point программасында слайддар менен иштөө. Антивирустуккаражаттар. Файлдыкобьектилердиархивдөө. Локалдыктүйүнжанакомпьютер-сервер жөнүндө. менеништейалышат. **Көндүм:** Microsoft Accesste берилиштер базасын түзүү. WinRAR архивиатору. Электрондукпочтаныпайдалануу. Браузер программаларыменеништөөгө калыптанышат
Дисциплинанын мазмуну	Компьютерлердиклассификациялоо. Компьютерлердинмуундарыбоюнчаклассификациялоо. Компьютердиколдонуусубоюнчаклассификациялоо. MS Power Point программасы, слайддарды түзүү жана презентацияны демонстрациялоо. MS Power Point программасын жүктөө. MS Power Point программасынын жардамында презентация түзүү. MS Power Point программасында слайддар менен иштөө. Microsoft Access МББС жөнүндө түшүнүк. Microsoft Accesste берилиштер базасын түзүү. Вирустардыклассификациялоо. Вирустардыжуктуруунунжолдору. Вирустардыжуктурбоонуналдыналуу. Антивирустуккаражаттар. Антивирустукпрограммалардыпайдалануунунсистемасы. Файлдыкобьектилердиархивдөө. Архивдештирүүнүннегизгитүшүнүктөрү. WinRAR архивиатору. Интернет, издөөчүсерверлерWeb сервер, Провдайвер, Гипертекс, Сайт, T-mail. Локалдыктүйүнжанакомпьютер-сервер жөнүндө. HTMLжана гиперссылка. IP адрес. Электрондук почта түзүү. Кабар. Кабардынтүзүмү. Электрондукпочтаныпайдалануу. Браузер программалары.
Учурдагы текшерүүнүн формалары	Тест, карточка, реферат, таблица, журоо-жооп ж.б.
Аралыктык аттестациялоонун формасы	Модуль, экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **кесиптик математика** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 3кредит 10саат лекция 20саат практика

Дисциплинанын максаттары жана милдети	- Кесиптик математика предметин окутууда окутуунун жаңы технологияларын кеңири пайдаланууну, предмет ичиндеги жана предмет аралык байланыштарды камсыз кылуу; - Студеттерге алдын ала коюлган күндөлүк окуу жана практикалык жумуштарды ийгиликтүү аткаруу, илимдерди терең билүү жана андан ары билимин өстүрүү үчүн математика илиминин негизин берүү жана жеткирүү; - Студенттерди логикалык туура пикир жүргүзүүгө, мейкиндик элестөөлөрүн калыптандырууга, чыгармачылык менен өз алдынча ой жүгүртүүгө, турмуштун күндөлүк маселелерин чечүүгө үйрөтүү; -Маалыматты кабыл алып, корутундулап анализдөөгө жондомдүү, максат коюп жана ага жетүүнүн жолдорун тандоо; -Кесиптик маселелерди чечүүдө илимий математикалык, табигый, гуманитардык негизги абалды пайдалана билүүсүн калыптандыруу; - Математиканы окутуу менен студенттерге чыныгы дүйнөнүн мейкиндик формаларын жана сандык катыштары, алардын касиеттери, байланыштары тууралуу маалыматтарды берүү. Физика, химия ж.б. илимдерди окуп үйрөнүү үчүн зарыл болгон математиканын бөлүктөрүн үйрөтүү болуп саналат.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	**Билим:** Туундуну эсетөө эрежелерин, Аныкталган жана аныкталбаган интегралдарды эсептөөнү үйрөнүшөт. **Билгичтик:** Функциялардын туундуларын табууга көнүшөт. Анык интегралдын негизги касиеттерин формировкалоону жана далилдөөнү келтирүүнү, анык интегралды эсептөөнү колдоно алышат. **Көндүм:** Функциянын туундуларын формулаларды пайдаланып эсетешет. Аныкталган интегалды геометрияда жана физикада колдоно алышат.
Калыптандыруучу компотенциялар	ОН1=ЖК-3
Окутуунун түрү	Күндүзгү-лекциялык, практикалык.
Жыйынтык	Модуль, экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине**Кесиптик ишмердүүлүктө маалыматтык камсыздоо** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит 10 саат теория, 20 саат практика
Дисциплинанын окутуунун максаты	Орто окуу жайларда биомедициналык жабдуулардын бөлүктөрүн, компоненттерин жана түйүндөрүн эсептөөнү жана иштеп чыгууну жүзөгө ашыруучу компьютердик автоматташтырылган тутумдарды изилдөө, ошондой эле долбоорлоо жана инженердик маселелерди чечүүдө жеке компьютерлерди колдонуу көндүмдөрүнө ээ болуу
Окутуунун милдети	Сүрөттөрдү жана чиймелерди компьютерде аткаруу жана редакциялоо ыкмаларын өздөштүрүү; долбоордук жана технологиялык документтерди даярдоо; маалыматты ар кандай

	булактардан жана маалыматтар базаларынан издөө, сактоо, иштеп чыгуу жана анализдөө ыкмаларын өздөштүрүү, аны маалыматтык, компьютердик жана тармактык технологияларды колдонуу менен талап кылынган форматта берүү.
Дисциплинанын окутуунун мазмуну	Медицина тармагында электр чынжырларын долбоорлоо; чиймелерди аткаруу жана редакциялоо; долбоордук жана технологиялык документтерди даярдоо боюнча автоматташтырылган тутум; медициналык жабдуулардын электр диаграммаларын компьютерде аткаруу жана эсептөө.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	**Билим:** маалыматтык технологиялар тууралуу түшүнүктөрдү, компьютерди медицинада пайдалануу жөнүндө маалыматтарды берүү **Билгичтик:** ➢ сүрөттөрдү, чиймелерди аткаруу жана редакциялоо, долбоордук-технологиялык документтерди даярдоо үчүн заманбап каражаттарды колдонууга даярдыгы; ➢ ар кандай булактардан жана маалымат базаларынан алынган маалыматтарды издөө, сактоо, иштеп чыгуу жана талдоо жөндөмүн талап кылынган форматта маалыматтык, компьютердик жана тармактык технологияларды колдонуу менен көрсөтүү; ➢ компьютерде иштөө жөндөмүн колдонуу, маалыматтык технологиянын методдорун өздөштүрүү, маалыматтык коопсуздуктун негизги талаптарын сактоо; ➢ бөлүктөрдү эсептөө жана долбоорлоо, биотехникалык тутумдардын компоненттерин жана түйүндөрүн, биомедициналык жана экологиялык коргоо технологияларын автоматташтырылган долбоорлоо каражаттарын колдонуу менен техникалык тапшырмага ылайык аткаруу даярдыгы. **Көндүмдөр:** Студенттерди маалыматтык технологиялар тууралуу алган бардык түшүнүктөрүн окутуунун жаңы технологиялык каражаттарынын жардамы менен аткарганга жетишүүнү.
Калыптандыруучу компотенциялар	ОН-2=ЖК4,ККК-8
Окутуунун түрү	Күндүзгү – теориялык, практикалык.
Жыйынтык	Модуль, экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **медициналык генетика** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жуктому	**2 кредит.10 саат теория 20 саат практика**
Дисциплинанын окутуунун максаты	Адамдардын патологиясындагы (ооруларындагы) тукум куучулуктун ролун,тукум куучу ооруларды жана аларды муундан муунга отуусунун,диагноз коюнун усулдарын дарылоого,жана алдын алууга

	багытталган иш аракеттерди дарыгерлер менен биргеликте алып барууга багыттоо
Окутуунун милдети	-тукум куучулуктун закон ченемдуулукторунун теориялык суроолор менен таанышытыруу -алган билимдеринин негизинде медициналык генетикалык маселелерди,иштоого,генетикалык тобокелдин алдые ала билууго багыт беруу -медициналык генетиканын жана медициналык консультациянынжаны усулдары менен таанышытыруу -медициналык генетика боюнча web – ресурстар менен иштоого багыт беру
Дисциплинанын окутуунун мазмуну	Медициналык генетиканынонугуу тарыхы, тукум куучулуктун цитологиялык негиздери,тукум куучулуктун биохимиялык негиздери,белгилердин закон ченемдуу берилиши,озгоргучтуктун жана анын формалары,тукум куучулук жана патология,тукум куучулук оруулардын алдын алуу ошондой эле укуктук –этикалык маселелер тузот
Окутуунун натыйжасында томонку билим ,билгичтик, кънд\мдъргъ ээ болот	**Билим** -медициналык генетиканын милдеттерин жана көйгөйлөрүн -белгилердин тукумга берилишинин закон ченемдүүлүктөрүн -хромасомалык теорияны -генетиканын медицинадагы маанисин -адамдагы доминанттуу жана рецесивдуу белгилер -тукум куучу оруулардын алдын алууда, диагноз коюудагы,дарылоодогу ролу - тукум куучу оруулардын алдын алууда, диагноз коюудагы,дарылоодогу жалпы элдик программалар. **Билгичтик** -белгилердин тукумга берилуусун прогноздоочу маселелерди иштоо -микроскоп менен иштөө,убактылуу препараттарды даярдоо -решать задачи моделирующие наследование групп крови -медициналык аппаратуралар,каражаттар менен иштоодо коопсуздук эрежелерин сактоо -алган билимдерин клиникалык жанаалдын алуу,дарылоо иш практика багытында колдоно билуу. **Көндүмдөр** -медициналык маалыматты анализдоодо билимдерин системалуу колдонуу - далилдоочу медицинанын принциптерин аткарууда теориялык жана практикалык алган билимдерин пайдалана билуу -оорусу аныкталган пациенттин үй-бүлөөсүнө медико-генетикалык консультация уюштуруу -санитардык гигиеналык агартуу иштерин жургузууну оорулууга жана үй-бүлөө мүчөлүрүнө түшүндүрүү -медициналык генетиканын бардык болумдору боюнча кырдаалдан маселелерди иштөө
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН 3= ЖК2, КК-6,КК-9

Окутуунун түрү	Кундузгу-теория, практика
Жыйынтык	Модуль, экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине“Жугуштуу-инфекция курсу менен” дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Дисциплинаны окутуунун максаты	**Курстунмаксаты:** Оорулуунунден-соолугунунабалынабаабереалган, агакечиктирилгисврачкачейинкижардамкорсотоалган, жанаоорулуунукароонунжолдорунбилген, медициналыкманипуляциялардынжасоотехникасынбилгенквалификациялуудистердидаярдоо.
Дисциплинанынокуу пландагы орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду маанилуу. Себеби Жугуштуу оорулар дисциплинасы Сестралык иши негиздери, акушердик иши, уй-булолук медицина, социалдык потронаж дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Жугуштуу оорулар дисциплинасы 4 семестр окутулуп 3 кредитти тузот. Жугуштуу оорулар предмети теориялык жана практикалык сабак турундо отулот.
Калыптандандыруучукомпетенциялар	ОН-4=ККК-1,К КК-2
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	Студенттин билими: - Жугуштуу оору, жугуштуу оорунун жугуу процессин, эпидемиялык процессин, инфекциянын категориясынын манызын тушуно билет. - Жугуштуу оруу менен ооруган бейтапка медициналык жардам уюштуруу жолдорун билет. - Ооруну козгоочусун, эпидемиялогиялык озгочолугун, белгилерин синдромдорун, дартты аныктоону, кабылдоосун, дарылоо ыкмасын жана алдын алуу жолдорун билет. - Чон адамдардагы жана жаш балдардагы ВИЧ-инфекциянын-эпидемиялогиялык жагдайларын, ооруну козгоочунун негизги касиетин, жугуу жолдорун, ооруй турган коркунучу бар топко кирген балдар (чон адамдар) жонундо, оорунун белгилери дартты аныктоо, дарыло ыкмаларын, алдын алуу жолдорун билет. Билгичтик: - Дартты аныктп жана пациентке андан ары жургузулуучу иш чараларды тастыктай алат - Лабораторудук изилдоого биологиялык материалды топто иш чарасын жургузо алат. - Озунун профессионалдык компетенттуулугуно жараша дарылоо ыкмасын коргозуп жана жургузо алат.

	- Оорулуга жана мед.персоналга ооруну жуугузбоону камсыздай алат. - Диспансердик кароодо бактерия алып жүрүүчүлордү жана оорунун кайталануучу түрлорундо калыбына келтирүүчү иш чараларды жургузо алат. Көндүм: - Оорулуну сурамжылай алат. - Эпидемиялык анамнезди топтой алат. - Оорулуну инструменттик изилдоого даярдай алат. - Жугуштуу ооруларды жугузбоону камсыздай алат. - ВИЧ-инфекциясынын алдын алуу боюнча маек жургузо алат.
Дисциплинанын мазмуну	Жугуштуу оорулардын дисциплинасы 2 болумдон турат: 1. Жугуштуу оорулар дисциплинасынын жалпы жагы, жугуштуу оорулар жонундо уйротот. Ооруларга оорунун курч мезгилинде, врачка чейинки жана санитардык алдын алуу жардамдарын корсото алышат. 2. Атайын болумундо оорунун келип чыгуу себептерин, жугуу жолдорун, негизги сипмтомдорун жана синдромдорун, дарылоо ыкмалдарын, алдын алуу жолдорун окуп уйротот.
Окуунун түрү	- Теориялык - Практикалык - СОИ Окутуунун методдору: лекция, презентация, жамаат менен иштоо, практикалык сабак, тесттик суроолор, кырдаалдык маселелер, видеофильм.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен.

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине**"Дерматовенерология**" дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит 30 саат
Максаты	Курстун максаты: оорулуунун ден-соолугунун абалына баа бере алган, ага кечиктирилгис врачка чейинки жардам корсото алган, жана оорулууну кароонун жолдорун билген, медициналык манипуляциялардын жасоо техникасын билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Окутуунун орду	Дисциплинанын окуу пландагы ээлген орду маанилуу. Себеби дерматовенерология дисциплинасы медайымдын иши негиздери, акушердик иши, үй-бүлөлүк медицина, социалдык потранаж дисциплиналары менен тыгыз байланышта. Дерматовенерология дисциплинасы 4 семестр окутулуп, 2 кредитти тузот. дерматовенерология предмети теориялык жана практикалык сабак түрүнө өтүлөт.

Окуу программасынын мазмуну	Дерматология дисциплинасы 2 болүмдон турат: 1) Теринин анатомиялык түзүлүшү, аткарган кызматтары, морфологиялык элементтери, тери оорулары алардын этиологиялары, клиникалык белгилери, диагноз коюу ыкмалары жана дарылоо, кароонун ыкмаларынын үйрөтөт. Венеролгиялык оорулар алардын
Окутуунун жыйынтыгында студенттин билүүсү зарыл	Студенттин билими: - теринин анатомо – физиологиялык озгочолукторун билет, - тери ооруларынын этиологияларын, клиникалык белгилерин, диагноз коюу ыкмаларын жана дарылоо ыкмаларынын негизги принциптерин билет, - тери ооруларын алдын алуу жана түшүндүрүү уюштуруужолдорун билет, - венерологиялык оорулардын этиологияларын, негизги клиникалык белгилерин, диагноз коюу жана дарылоо ыкмалары жонундо билет, - венерологиялык оорулардын алдын алуу иш чараларын билет, Билгичтик: - тери ооруларынын белгилерин, себебин билет, -режим жана диета боюнча кенеш бере алат, - Оорулууга медициналык жардам корсотуудо уюштуруу системасын билет, - Жугуштуу тери жана венерологиялык оорулардын этиология жана эпидемиологиясы жонундо билет, Кондумдор: - оорулуунун абалына жараша терисине, былжыр челдерине баа бере алат, - оорулуунун терисине дермаграфизмди аныктай алат, - оорулуунун терисиндеги морфологиялык элементтерди аныктай алат, - оорулуунун дары каражаттарын сүртүүнү жана тануулларды жасоону билет. - оорулууну кароо ыкмаларын билет (жуунтуу, эрте мененки аарчып тазалоо), - териде нжана жыныс органдарынан мазок алуужолдорун билет - - суйлошуу жана мамиле тузу жолдорун билет, - жугуштуу оорулардын очогунда жургузулуучу иш чараларды билет, - Оорунун кайталануусунун алдын алууда, кабылдоодо, оорулууга жана анын уй-булоосуно кенеш бере алат, - оорулуунун, анын уй_ булоосун жана персоналдык жугуштуу оорулардын жугушунан коргоо жолдорун билет, - оорулууга алгачкы медициналык жардам корсото алат,
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН4= ККК-1,ККК-2.
Окутуунун түрү	Күндүзгү- лекция, практика
Жыйынтыгы	экзамен

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине**«Медайым ишинин негиздери»** дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу өтөмүү	Предметти окутуу 12 кредит 60саат теория, 120 саат практика

Дисциплинаны окутуунун максаты:	Медициналык практикада азыркы замандын талабына ылайык жогорку квалификациялуу адистерди даярдоо базалык кесиптик билим, билгич, көндүмдөрүн бейтапка биринчи жардам көрсөтүү, бейтапты кароо, манипуляцияларды аткаруу
Окутуу милдети	Асептика, антисептика, дезинфекция жана стерилдөө боюнча билимдерге ээ болуу милдеттүү кесиптик болуп саналат. Мында фельдшер манипуляциялык ыкмаларга канчалык ээ болгондугуна эле эмес, акушерканын бейтап, анын айланасындагылар менен пикир алышуу чеберчилигине, өзүн медициналык кызматкердин этика жана деонтология эрежелерине ылайык алып жүрүүсүнө карата дагы басым жасоо сунуш кылынат.
Дисциплинанын мазмуну	Инфекциялык коопсуздук, көзөмөлдөө. Бейтапты ооруканага кабыл алуу, бейтаптын өздүк гигиенасын кароо, функционалдык абалына баа берүү, дары дармектерди алуу, сактоо, колдонуу.
Окутуунун жыйынтыгында студент билүүсү зарыл.	**Билими:** Калкка медициналык кызмат көрсөтүүдө, дартты аныктап, дарылап, жана алдын алуу кызматтарын уюштурууну, кырдаалга жараша жыйынтык чыгарып, тез медициналык жардам көрсөтүүнү; **Билгичтик:**- сестралык процесстин баардык этабын аткарат;- оорулууга жардам көрөөтүүдө инфекциялык коопсуздукту сактай алат; - жугуштуу оорулардын очогунда эпидемияга каршы жана алдын алуу иштерин жүргүзө алат,- медициналык иш-кагаздарын толтурууну билет, - медайымдык манипуляциялардын эрежелерин аткара алат; - бейтапка кечиктирилгис абалдарында дарыгерге чейинки жардам көрсөтө алат, **Көндүмдөр:**- сестралык процесстин баардык этабын;- дезинфекция суютуктарын жасайт;- инъекциянын бардык түрүн аткарат;- лабораториялык изилдөөгө даярдайт, анализдерди алат; - инструменталдык изилдөөгө даярдайт; -манипуляцияларды жасай алат (медициналык кызмат көрсөтө алат).
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН6=ЖК-1, КК-2,КК-4,КК-5 ОН7= КК-9,КК-11,ККК-2
Окуунун түүрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Жыйынтык	Модуль, экзамен.

060102 – «Акушердик иши» адистиктерине **“Дени сак жашоо жана анын чөйрөсү”**дисциплинасынан түзүлгөн жумушчу программага аннотация.

Жалпы окуу жөктөмүү	Предметти окутуу 3 кредит 90 саат
Дисциплинаны окутуунун максаты:	Медициналык практикада азыркы замандын талабына ылайык жогорку квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо базалык кесиптик билим, билгич, көндүмдөрүн. Ден-соолук адамдын өмүр жашоосу (төрөлүү,чоңоюу,жетилүү,картайуу,көз жумуу).Адам жана анын чөйрөсүүн адамдарга тийгизген терс таасирин билген квалификациялуу фельдшерлерди даярдоо.
Окутуу милдети	Фельдшер ден-соолук, түрлөүү көрсөткөчө, физиологиялык төрөт, тазалык, тамактануу, айлана-чөйрө, кыймыл аракет, терс адаттар, ЦСМ,ГСВ, патронаж боюнча билимдерге ээ болуу милдеттүү кесиптик болуп саналат.
Дисциплинанын мазмуну	Ден-соолук жөнөндө түшүнүк,адамдардын жаш өзгөчөлүүктөрү, үй-бүлөө, адам жана анын чөйрөсү, физикалык активдүүлүк, туура тамактануу, терс адаттар, ЦСМ,ГСВ,дени сак баланын кабинети,диспансеризация.
Окутуунун жыйынтыгында студент билүүсү зарыл.	**Билим:** Ден-соолук жөнүндө түшүнүк,төрөлүү көрсөткүчтъргү, адмдардын жаш өзгөчълүүктөрү, энелердин ден-соолугу, күн тартип, гигиена,тамктануу, экологиянын организмге тийгизген терс таасирин,терс адаттарды; **Билгичтик:**-адамдардын физикалык жна социалдык- психикалык абалын баалай алат;-бейтаптын үй-бүлөсүнө ден-соолукту чыңдоону, сактоо жөнүндө маалымат бере алат;-калкка чылым чегүүнүн, спир ичимдиктин, наркомания жън\ндъъ маалмат бере алат;- медициналык иш-кагаздарын толтурууну билет, **Көндүмдөр:**- адамдын чөйрөсүндөгү физикалык жана аң– сезиминин өсүүсүн баалайт;-бейтаптын үй-бүлөөсүнө ден-соолукту чыңдоону, сактоо жөнүндө маалымат берет; -калкка чылым чегүүнүн, спир ичимдиктин, наркомания жөнүндөө маалмат берет;-физикалык активдүүлүктүү баалайт;
Калыптандыруучу компетенлар	ОН-3,ОН-4= КК-4, КК-5
Окуунун түрү	Күндүзгү - теориялык, практикалык
Жыйынтык	**Модуль, экзамен.**

5.1. Жалпы гуманитардык цикл (С.1)

5.2. Математикалык, табигый-илимий цикл (С.2)

5.3. Кесиптик цикл (С.3)

5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3)

5.5. Вариативдүү бөлүк – студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар (С.1, С.2, С.3) Тиркеме 5

5.6. Дене тарбия

5.7. Өндүрүштүк практика Тиркеме 3

5.5. Вариативдүү бөлүк

5.6. Дене тарбия

5.7. Өндүрүштүк практика:

1-2-3-курстар үчүн. Тиркеме №7

6. РЕСУРСТУК КАМСЫЗДОО

6.1. Негизги билим берүү программасынын (НКББП) кадрлар менен камсыздалышы

060102 – «Акушердик иши» адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоодо, негизги билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн, негизги билимге ээ болгон, окутулуп жаткан дисциплинага квалификациясы дал келген , ошондой эле кесиптик багытта системалуу түрдө окуу – усулдук жана илимий - изилдөө ишмердүүлүгү менен алектенген, илимий - педагогикалык кадрлар менен камсыздоо.

Студенттерге кесиптик билим берүүнүн сапатын жакшыртуу максатында ОшМУнун медициналык колледжинин профессордук – педагогикалык курамынын квалификациясын жогорулатуу, ишмердүүлүктүн манилүү бөлүгүн түзөт. Шарттуу түрдө ар бир окутуучу 3 – 5 жыл аралыгында өз квалификациясын жогорулатып турууга милдеттүү.

060102 – «Акушердик иши» адистиги багытында негизги билим берүү программасын ищке ашыруу үчүн окутуучулар квалификациясын педагогика жана тийиштүү (атайын) дисциплиналар боюнча профилдүү медициналык мекемелерде жана ОшМУ нун квалификациясын жогорулатуу институтунда өтүшөт.

Окуу жайдын кадрдык потенциалын жогорулатуу боюнча натыйжалуу иш чаралардын уюштурулушу, окутуучулук курамдын кыска убакыт аралыгында медициналык окуу жайларда окутуунун өзгөчөлүктөрүн кабыл алууга (камтууга) мүмкүнчүлүктөр түзүлүп, анын натыжасында ОшМУнун айрым (тийиштүүү) дисциплиналар боюнча окутуу процесси учурунда, окутуунун инновациялык технологияларын жайылтуу жакшы жолго коюлгандыгын көрүүгө болот

6.2. Негизги билим берүү программасын (НКББП) окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздоо

Мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленгендей , негизги билим берүү программасы бардык дисциплиналар боюнча тийиштүү болгон окуу – усулдук иш кагаздарынын негизинде камсыздалат.

Ар бир дисциплина боюнча окуу усулдук комплекс ОшМУнун сайтына жайгаштырылган окутулуп жаткан дисциплиналар боюнча ар бир студентге электрондук китепкана системасына кирүүгө мүмкүнчүлүк түзүлгөн.

Китепкана фондду бардык окутулуп жаткан дисциплиналар боюнча акыркы 10 жыл аралыгында басмадан чыккан жана электрондук (негизги дисциплиналар болгон – гуманитардык, социалдык, экономикалык циклдар үчүн акыркы 5 жыл аралыгында) 10 даанадан кем эмес эсебинде адабияттар менен толукталган.

Кошумча адабияттар фондду, окуу адабияттарынан сырткары расмий библиографиялык – маалыматтык жана мезгилдүү басылмаларды өзүнө камтыйт

Төмөнкүдөй жергиликтүү жана чет өлкөлүк журналдардын аталышынын тизмесинен турган: « Здравоохранение Кыргызстана», «ОшМУнун жарчысы», « Физиология жана адам» аталыштагы китепкана фондду менен студенттерди камсыз кыла алат.

Студенттер үчүн жергиликтүү жана чет- өлкөлүк окуу жайлары ортосунда өз учурунда керек болгон маалымат менен алмашууга,

маалымат берүүгө мүмкүнчүлүктөр түзүлүп , маалымдама - маалымат системасы менен камсыз болгон

- КР нын билим берүү жана илим министирлигинин жана КР нын саламаттыкты сактоо министирлигинин маалымат жана маалымдоо материалдары

-Кыргыз Республикасынын өкмөтүнө караштуу интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик кызматынын маалымат издөө системасы

-Электрондук компоненттер боюнча маалымат базасы (медициналык пайдалуу маалымат издөө системасы – MedExplorer, MedHunt,PubMed, Medline ж.б)

6.3. Негизи билим берүү программасын ишке ашырууда материалдык техникалык база менен камсыздалышы

ОшМУ кесипке даярдоодо (НКББП ынын окуу планында каралган лабораториялык, практикалык, клиникалык окутуу процессин жана студенттердин илимий иштерин жүргүзүүгө) санитардык жана коопсуздук эрежелеринин талабына жооп берген тийиштүү материалдык техникалык база менен камсыз болгон.

6.4.Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болгон каржылоо

ОшМУнун окумуштуулар кенеши, аталган программанын бюджетинин, негизги параметрлерин карап, талкуулап бекитет. Негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн каржылоо жогорку окуу жайларды каржылоо боюнча бекитилген каржылоо – нормативдик актылардын негизинде иш жүзүнө ашырылат. Кошумча кызыктыруучу акы фондду ОшМУнун кызматкерлеринин эмгек акы фондунун алкагында, колдонуудагы мыйзамда белгиленген тартипте түзүлөт.

7. БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫНЫН ӨНҮГҮҮСҮН КАМСЫЗДООЧУ КОЖдын СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

7.1. Студенттик өз алдынча башкаруу органдары, профкомдор

ОшМУнун жаштар комитети университеттин жана факультеттин өз алдынча башкаруу системасынын негизги бөлүгү болуп эсептелинет. Анын түзүмүнө факультеттердеги жаштар комитети жана окуу процессинен тышкары тарбиялык иштерди уюштуруу менен алектенген студенттик жатаканадагы кеңештер кирет.

7.2. Спорттук-ден соолукту чыңдоочу иш-чаралар

ОшМУда студенттер үчүн ар кандай спорттук секциялар уюштурулуп жыл сайын 1000 ден ашуун студенттин катышуусунда спорттун түрлөрү боюнча спартакиада өткөрүлөт. Студенттик жатаканаларда «Сергек жашоо образы» тууралуу лекциялар окулуп, тийиштүү адистердин катышуусу менен диспуттар өткөрүлөп турат. Көгүлтүр Ысык – Көлдүн жээгинде ОшМУнун ден-соолукту чыүдоо үчүн жайкы лагерь кызмат көрсөтүп, жыл сайын 500дөн ашык студент эс алууга мүмкүнчүлгү бар.

Окууда, коомдук, тарбиялык жана илимий иштерде өздөрүнүн активдүүлүктөрүн кърсөткөндүүүчүн кызыктыруучу (стимул берүү максатында) студенттерге сыйлыктар, гранттар жана стипендия каралган.

7.3. Кесип аркылуу тарбиялоо

ОшМУнун медициналык колледжинин тарбия ишмердүүлүгү, окуу жайдын төмөнкү укуктук- нормативдик иш кагаздары аркылуу жөнгө салынган:

- «ОшМУнун тарбиялык иштери боюнча концепция», «Тарбиялык иштер боюнча декандын орун басары жөнүндө жобо», «ОшМУдагы студенттик тайпалардын кураторлору жөнүндө жобо», «Тайпа кураторлору үчүн нускама», Тайпалар арасында өткөрүлүүчү тарбиялык иштердин иш – планы, ОшМУнун жаштар уюму жөнөнүдө жобо, ОшМУнун акыйкатчысы жөнүндө жобо, ОшМУнун жатаканалары жөнүндө жобо, ОшМУда жыл сайын өткөрүлүп туруучу тарбиялык иштер боюнча иш – план, ОшМУнун факультеттеринде жана колледждерде өтүлүүчү тарбиялык иштердин жыйынтыгын баалоо боюнча атайын критерий. « ОшМУнун идеалдуу түгөйү» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун мырзасы» конкурсунун жобосу.

«ОшМУнун периси» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун мырзасы» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун стилдүү студенти» конкурсунун жобосу.

«ОшМУнун факультеттер аралык студенттик шайыр – тапкычтар клубунун (ШТК, КВН)» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун жазы» конкурсунун жобосу. «ОшМУнун эгиздери» конкурсунун жобосу. ОшМУнун дебат клубдар арасында өтүлүүчү мелдештин программасы. ОшМУнун интеллектуалдык "БРЕЙН – РИНГ" билимдүүлөр таймашы .

ОшМУнун окутуучулары жана студенттери арасында өтүлүүчү улуттук, спорттук оюндарынын жобосу. ОшМУнун " Эң жакшы тарбия иштерин жүргүзгөн декандын орун басары» конкурсунун жобосу.

ОшМУнун " Эн мыкты жаштар комитети » конкурсунун жобосу. ОшМУнун " Жылдын куратору» конкурсунун жобосу. ОшМУнун « Эң мыкты

студенттик тайпа» конкурсунун жобосу. ОшМУнун « Эң мыкты студент» конкурсунун жобосу.

Тарбиялык имшмердүүлүктө коомдук – маданий чөйрөнү калыптандыруу үчүн ОшМУнун тарбиялык иштери боюнча департаменти, факультеттин теориялык, клиникалык кафедралары жана ОшМУнун гуманитардык кафедралары, университеттин тарых музейи, ОшМУнун көп нускалуу «Нур» гезити, китепкана комплекси, деканат жана тайпа кураторлору, студенттик коомдук уюмдар (жаштар комитети, студенттик профсоюз уюму, акыйкатчы, спорт клубдары) катыша алышат. Мындай иш чара жалпы – маданий, жеке жана коомдук компетенттүүлүктүн өнүгүүсүн камсыздайт.

Улуу Ата-Мекендик согуш күнүнө карата өткөрүлүп туруучу иш – чаралар, конференциялар студенттерге жарандык, патриоттук, руханий, моралдык жактан тарбия берүүнү камсыздайт. Ошондой эле ОшМУ ар дайым Улуу Ата-Мекендик, Афган согушунун жана Баткен окуясынын ардагерлерине арналган « Өз кесибиң менен сыймыктан», «Медайымдардын этикасы» сыяктуу тематикалык кечелерди, көргөзмөлөрдү өткөрүү менен бирге, студенттер менен ардагерлер жолугушуусун уюштуруп келет. Студенттердин күчү менен фото көргөзмөлөр уюштурулуп, даталуу күндөргө карата адабий кечелер өткөрүлүп турат.

7.4. Жатаканада иштөө

Медициналык колледжге алыскы областардан келген жана аз камсыз болгон үй-бүлөөдөгү студенттер жатакана менен камсыз болушат. Жатаканадагы студенттер үчүн кураторлор тарабынан кузот уюштурулган. Ай сайын түзүлгөн график боюнча ишке ашырылып турат.

7.5. Социалдык жардамдын чаралары

Окуу жайда психологиялык социалдык жактан коргоого муктаж студенттерге, студенттик үй бүлөлөргө социалдык-педагогикалык, психологиялык жардам көрсөтүп туруу системасы колго алынып өнүгүү жолунда. Бардык социалдык коргоого муктаж студенттер КРнын тийиштүү мыйзамдарында белгиленген эрежеге ылайык жатакана менен камсыз болушат. Ошондой эле 30 пайыз контрак төлөмүнөн бошотулат.

8. СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨШТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО СИСТЕМАСЫН ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК КАМСЫЗДОО

8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация

8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору

8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы

8.4. ЖМА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби чаралары

8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация

ОшМУ адистерди даярдоонун сапатын , төмөнкү багыттагы иш чараларды ишке ашыруу менен камсыздайт

- Сапаттуу билим берүү процессинин жалпы жетекчилик системасын түзүү
- Иш берүүчүлөрдүү тартуу менен бирге бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатынын бирдиктүү талаптарын иштеп чыгуу
- Дисциплиналар боюнча жумушчу программаларды даярдоо жана аларга карата болгон сын пикирлерге мониторинг жүргүзүү
- Студенттердин б илим деңгээлин , көндүмдөрүн жана бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларды өздөштүрүүсүнүн баалоо технологиясын түзүү жана жакшыртуу
- Окутуучулук курамдын кесипкөйлүгүн жана компетенттүүлүгүн камсыздоо
- Белгиленген критерийлердин негизинде ишмердүүлүктү баалоо жана окуу процессинин сапаттык көрсөткүчүн башка медициналык окуу мекемелери (иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен бирге) менен салыштыруу максатында үзгүлтүксүз ички аудит жүргүзүп туруу
- Жүрүзүлүп жаткан ишмердүүлүк боюнча жаңылыктарды, өткөрүлгөн иш чаралардын жыйынтыгы, пландары тууралуу ОшМУнун электрондук каражаты жана жалпы маалымат каражаттары (СМИ) аркылуу коомчулукка кабарлап туруу

Студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүүнүн жана 060102 акушердик иши адистиги багытындагы студенттердин аралык сынагы боюнча ченемдик – усулдук жактан камсыздалышы (жалпы медицина GM) ЖОЖдор тууралуу типүү жобого ылайык ишке ашат.

Студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты өткөрүү боюнча жобо ОшМУнун Уставында каралган тартипте ОшМунун Окумуштуулар Кеңешинде бекитилет.

8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору

Мамлекеттик билим стандартынын талаптарына ылайык студенттерди аттестациялоо үчүн ОшМУ да студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты жүргүзүү үчүн, баалоо каражаттар фондду бекитилген. Алар өзүнө тесттерди, сынактык суроолорду, компьютердик интерактивдүү программаларды, студенттердин өз алдынча иштеринин темаларын, реферат боюнча темалардын болжолдуу тизмесин жана студенттердинкомпетенцияны калыптандыруудеңгээлин баалоого болгон текшерүүнүн түрлөрү. ОшМУнун клиникалык кафедраларында студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты жүргүзүү үчүн жетиштүү шарттар түзүлгөн.

8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы

Дисциплиналар аралык мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн программасы, формасы жана шарттары ОшМУнун медициналык колледжинин педагогикалык кенешинде

060102 – «Акушердик иши» адистиги боюнча факультеттин окуу- усулдук кеңешинин сунушу менен бекитилет.

8.4. ЖМА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби чаралары

Мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн программасы, формасы жана шарттары тууралуу студенттерге 6 айдан кем эмес убакыт аралыгында маалымдалышы керек.

Сынактарга даярдык көрүү үчүн студенттерге тийиштүү шарттар түзүлүп, дисциплиналар боюнча консультациялар өткөрүлөт. Студенттерди мамлекеттик сынактарга даярдоо максатында берүүчү кафедралар предметтер боюнча обзордук лекцияларды уюштурушат. Ошондой эле практикалык сааттарда кырдаалдык маселелердин , ар кандай тест түрүндөгү тапшырмалардын үстүндө иштөө, сынактарга даярдык көрүүгө көмөкчү болот.

Мамлекеттик сынакты мамлекетик сынак комиссиясы өткөрөт.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын негизги аткаруучу милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелинет:

- бүтүрүүчүлөрүн даярдыгынын бимлим берүү стандартына дал келүүсүн аныктоо

- мамлекеттик сынактын жыйынтыгы менен бүтүрүүчүгө тийиштүү кваликация ыйгаруу жана КР нын билим берүү жана илим министирлиги тарабынан белгиленген билими жана квалификациясы тууралуу документтин үлгүсүн тапшыруу

- мамлекеттик сынак комиссиясынын ишинин жыйынтыгынын негизинде адистерди даярдоодо окутууну жакшыртуу тууралуу сунуштарды иштеп чыгуу

Мамлекеттик сынактарды өткөрүүнүн формалары

ОшМУнун эл аралык медициналык факультетинин 060102 “Акушердик иши” (жалпы медицина) адистиги боюнча бүтүрүүүчүлөрдүн мамлекеттик сынактары 2 (эки) этап менен өткөрүлөт

- бүтүрүүчүлөрдүн теориялык даярдыгын тестирлөө аркылуу текшерүү
- -тренажер, фантом, муляж, аппаратура жана инструменттер менен бейтапты кароого болгон көндүмдөрүн практикалык жүзүндө колдонууну өздөштүрүү денгээлин текшерүү.
- баарлашуу учурунда кесипке байланышкан конкреттүү маселелерди чече билүүсүнө баа берүү.

Мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн процедурасы

Мамлекеттик сынактарды өткөрүү этаптарынын ырааттуулугу жана тартиби ОшМУ нун ректорунун буйругунун негизинде бекитилет.

Мамлекеттик сынактын биринчи этабы – компьютердик тестирлөө (2саат аралыгында). Дисциплиналар боюнча 225 суроону камтыган, бир канча варианттан турган (алардын ичинен бир суроо туура) тесттик тапшырмалар. Туура жооптордун саны бүтүрүүчүлүрдүн билимин баалоо критерийи болуп эсептелинет.

Экинчи этап, олуттуу кесиптик маселелерди чече билүүсүнө баа берүүгө жана оозэки – сынак формасына багытталган. Бүтүрүүчүгө терапия, хирургия, педиатрия, акушердик иши жана гинекология дисциплиналары боюнча бейтаптын абалы жана оорулар тууралуу, кырдаалдык маселелердин үстүндө иштөө боюнча тапшырмалар берилет.

Бүтүрүүчүлөрдүн билимин 5 кишиден турган сынак комиссиясы МАК тын төрагасынын ктышуусунда баалайт.

Тестирлөө жана сынактын практикалык бөлүгү бүтүрүүчүнү мамлекеттик сынактардын кийинки этаптарына киргизүүгө негиз болот.

9. СТУДЕНТТЕРДИ ДАЯРДОО САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК ДОКУМЕНТТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР

9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизмдери

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизмдери

Башкаруунун сапаттын көзөмөлдөө жана негизги тышкы иш кагаздары

- Кыргыз Республикасынын " Билим берүү жөнүндө" мыйзамы (акыркы өзгөрүүлөрү менен)
- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн " Улуттук аккредитациялык кеңеши" жөнүндө жобосу жана Токтому.
- Көз карандысыз аккредитациялык агенттиктер боюнча критерийлер " EdNet» ж.б.
- НББП сын ишке ашыруунун сапатына тышкы баа берүүнүн системасы (иш берүүчүлөрдүн, бүтүрүүчүлөрдүн жана башка окуу процесинге тиешеси бар субьектилердин пикирин эске алуу жана аны талдоо)
- **Башкаруунун сапатты көзөмөлдөө жана негизги ички иш кагаздары**
- ОшМУнун миссиясы;
- Сапаттуу билим берүү тармагы боюнча ОшМУнун саясаты;
- Сапаттуу билим берүү боюнча жыл сайын түзүлүүчү максаттар;
- ОшМУнун өнүктүрүү концепциясы жана стратегиялык программалапрдын жыйнагы;
- ОшМУнун ректорунун кайрылуусу (жыл сайын);
- Сапат боюнча жыл сайын түзүлүүчү иш план;

- 9.1. **Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизми**.

Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизми

1.Окуу дисциплиналары боюнча учурдагы жана аралык сынактардын негизинде бүтүрүүчүлөрдүн билимине баа берүү
2.Бүтүрүүчүлөрдү даярдоодо алардын билим сапатына жүргүзүлгөн мониторинг - маалыматтык камсыздоо - жетекчилик чечимдерди кабыл алуу системасынын маалымат менен камсыз болушу жана анын аткарылышына болгон көзөмөл - баалоо каражаттарын түзүү жана жакшыртуу - бүтүрүүчүлөрдүн пикирлери жана иш берүүчүлөрдүн талаптары боюнча бирдиктүү маалымат базасын түзүү.
3.Окутуунун жана окутуучулук курамдын сапатын баалоо жана кызматкерлерди мотивациялоо
4.Колледждин окуу-усулдук жана илимий ишмердүүлүгү боюнча жыл сайын отчет түзүү
5.Студенттерге, ата-энелерге,кызматкерлерине жана иш берүүчүлөргө мониторинг жүргүзүү
6. Ички аудит
7.Окуу процессин уюштуруу боюнча жобону иш жүзүнө ашыруу жана студенттердин жетишүүсүн көзөмөлдөө системасы

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун тышкы механизми.

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизми
1.Билим берүү кызматынын сапатын укуктук жактан жөнгө салуу, окуу жайдын мамлекеттик (көз карандысыз) аккредитациядан өтүүсүнүн жыйынтыгын талдоо
2.Тышкы аудиттер (текшерүү)
3.Мамлекеттик жана аттестациялык комиссияларынын төрагаларынын эсеп кысабы

4.Окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнүн ишке жайгашуусу боюнча маалымат топтоо жана аны талдоо
5.Тышкы уюмдардын пикирлерин топтоо жана талдоо (анкетирлөө)
6. Студенттердин жыл сайын өтүүчү эл аралык кесиптик билим берүү боюнча долбоорлорго катышуусу
7.Студенттердин эл аралык жана республикалык олимпиадаларга катышуусу

10. НКББП ТОЛУГУ МЕНЕН ЖАНА АНЫ ТҮЗГӨН ДОКУМЕНТТЕРДИ УЛАМ ЖАҢЫЛООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТ

10. НКББП нын мезгилдүү жаңыланып туруусун уюштуруунун эрежелери жана ага тийиштүү болгон иш кагаздары

Мамлекеттик билим берүү стандартынын талабына ылайык **060102 «Акушердик иши”**адистиги боюнча негизги билим берүү программасын иштеп чыгуучулар тарабынан маал малы менен жаңыланып турат. Жылына бир жолу бүтүрүүчү кафедралар НКББПсы боюнча төмөнкү критерийлерге таянып талдоо жүргүзүп турууга милдеттүү.

- Окутууда колдонулуп жаткан дисциплиналар боюнча окуу-усулдук материалдарды, илимдин өнүгүүсү карата жана тийиштүү мыйзамдарга киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен, актуалдуулугуна баа берүү ошондой эле аларды практика жүзүндө жайылтууга болгон жаңыча мамиле.

- Студенттердин тандоо курстары боюнча дисциплиналарды окуу активдүүлүгүнө болгон баа.

- Бүтрүүчү цикл өзүн-өзү текшерүүдө иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу керек.

- өзүн-өзү текшерүүнү өткөрүү жана анын жыйынтыгы бүтүрүүчү циклдынотурумунда бекитилип, отчет түзүлөт. Отчетто НКББПна өзгөртүүлөрдүү киргизүү боюнча, текшерүүгө тартылган иш берүүчүлөрүн өкүлдөрү менен макулдашылган сунуштар камтылышы керек. НКББП на сунушталган пикирлер төмөнкүлөрдү өзүнө камтышы керек.

- дисциплиналардын жумушчу программаларына киргизилген өзгөртүүлөрдүн тизмеси

- практика боюнча программага киргизилген өзгөртүүлөрдүн тизмеси

- мамлекеттик сынак боюнча программага киргизилген өзгөртүүлөр

- тандоо курсу боюнча дисциплиналардын тизмесине киргизилген өзгөртүүлөр

- вариативдүү дисциплиналарга киргизилген өзгөртүүлөр

- өзүн-өзү текшерүүнү өткөрүү жана анын жыйынтыгы боюнча отчет, бүтүрүүчү циклынын отурумунда, медицина колледждин Окуу-усулдук Кеңешинде (ОУК) каралып кошумча сын пикирлер жок болсо ОУК тун отурумунда бекитилет.

Эгерде текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча сын пикирлер катталса отчет оңдоого (кемчиликтерин оңдоого) кайра иштеп чыгууга кайтарылат.

Өзүн өзү текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча билдирүүнү колледждин окуу усулдук кеңеши өз отурумунда (ОУК) бекиткенден кийин 2 апта аралыгында (бекиткен күндън баштап) окуу маалымат департаментине жөнөтүлөт (УИД – ОМД).

Окуу маалымат департаменти университеттин окуу усулдук бирикмесинин мүчөлөрүнүн ичинен рецензент кылып бирөөнү көрсөтөт. 10 жумушчу күн ичинде рецензент рецензиясын даярдап окуу усулдук бирикмесине тапшырат

Университеттин окуу усулдук бирикмесинин отурумунда өткөрүлгөн текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча колледждин директордун доклады жана рецензенттин сын пикири угулат. Негизги билим берүү программасына өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча текшерүүнүн жыйынтыгына сын пикирлерди эске алуу менен отурумда бекитилет. Негизги билим берүү программасына тийиштүү өзгөртүүлөрдүү киргизүү маселеси ОшМУнун окумуштуулар Кеңешинин компетенциясына киргендиктен, НКББП на өзгөртүүлөрдүү киргизүү ОшМУнун Окумуштуулар Кеңешинин отурумунда бекитилет. Отурумда бекитилгенден кийин маалымат ОшМУнун расмий сайтына жайгаштырылат.

Тышкы изилдөөнү (эспертиза) уюштуруу тийиштү негизги билим берүү программасын ишке ашыруучу колледждин деканына жүктөлөт. Жүргүзүлгөн тышкы изилдөөнүн жыйынтыгы боюнча бекитилген эреженин талаптарына ылайык НКББП на өзгөртүүлөр киргизилет.

11. НКББП ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРЫНЫН, ЭКСПЕРТТЕРИНИН ТИЗМЕСИ

НКББПнын түзүүчүлөр:

1. Мамасаит кызы Джанара– Акушердик иши адистиги боюнча НКББПнын башчысы

Мүчөлөр:

2. Акушердик жана педиатриялык дисциплиналар ПЦКнын окутуучусу Мурзаева Айнура
3. Медайым ишинин негиздери ПЦКсынын окутуучусу Чотурова Уулкыз Абдысаттаровна
4. Фармация ПЦК нын окутуучусу- Атамкулова Айсалкын
5. Стоматологиялык жана хирургиялык ПЦК сынын окутуучусу- Караев Элзарбек Токтомаматович
6. Терапиялык дисциплиналар ПЦКныны методикалык кенешинин торайымы -Дооронбек кызы Эльмира
7. Турдалы кызы Кымбат– Бүтүрүүчү
8. Ош шаардык клиникалык ооруканасынын торот стационарыны улуу умай энеси Култаева Роза Жумабаевна– Жумуш берүүчү
9. Сатыбалдиева Майрам– Ата-эне

ТИРКЕМЕЛЕР.

1. Окуу планы (1-тиркеме)
2. Жумушчу окуу планы (2-тиркеме)
3. Программанын компетенциялар картасы (3-тиркеме)
4. Окуу планындагы базалык дисциплиналардын программасына аннотация
5. (4-тиркеме)
6. КОББ компонентке кирүүчү дисциплиналардын программасынын аннотациясы (5-тиркеме)
7. Практикалардын программасына аннотация (6-тиркеме)

НКББПнын Акушердик иши адистигин өздөштүрүүдөгү материалдык техникалык шарттары

060102 – «Акушердик иши» адистиги боюнча кааналардын, окуу-тренажердук борборлордун БОЛЖОЛДУУ ТИЗМЕСИ

Кааналар:

1. Кыргыз (орус) тили (таблицалар жана стенддер)
2. Коомдук сабактар (таблицалар жана стенддер)

3. Чет тили (таблицалар жана стенддер)
4. Латын тили (таблицалар жана стенддер)
5. Математика жана информатика (таблицалар жана стенддер)
6. Кишинин анатомиясы жана физиологиясы жалпы патологиянын негиздери менен (таблицалар жана стенддер, адамдын скелети жана анын курамдык бөлүктөрү, муляж, фантомдор)
7. Микробиология, вирусология жана иммунологиянын негиздери (таблицалар жана стенддер, микроскоптор, дары-дармектер)
8. Медициналык генетика (таблицалар жана стенддер)
9. Гигиена жана экология (таблицалар жана стенддер, приборлор)
10. Фармакология (плакаттар жана стенддер, дары-дармектер)

11. Медайым ишинин негиздери(плакаттар жана стенддер, бейтапка кам көрүү үчүн керектүү предметтер)
12. Жугуштуу оорулар (плакаттар жана стенддер,муляждар, лабораториялык аныктоо үчүн керектүү инструменттер)

13. Дерматовенерология (плакаттар жана стенддер)
14. Терапия (таблицалар жана стенддер)
15. Хирургия(плакаттар жана стенддер, муляждар, фантомдор, көрсөтмө куралдары).

16. Компьютердик каана
17. Интерактивдүү доска жана проектор
18. Машыктыруучу жан ийне саюуучу кааналар ж.б.

Окуу-тренажердук борбор:

Бардык клиникалык адистиктер боюнча:

Кесиптик дисциплиналар үчүн (плакаттар жана стенддер, медициналык иш кагаздар, дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү үчүн инструменттер топтому, жөнөкөй физиотерапиялык процедураларды жүргүзүү үчүн шаймандар, медициналык кушетка, лабораториялык изилдөө жүргүзүү үчүн шаймандар).

Ош мамлекеттик университети
Медициналык колледжи
Акушердик жана гинекологиялык
дисциплиналар кафедрасы
Кафедранын илимий темасы

Спорттук комплекс:

- спорттук зал,
- кенири профилдеги ачык стадион.

Залдар:

- китепкана;
- интернет тамактарына туташтырылган окуу залы;
- электрондук китепкана;
- актылык зал- 1
- медпункт - 1
- ашкана – 2

Адабияттар:

Акушерство жана гинекология предметтери боюнча негизги адабияттар:

1. Здоровье-2020: Основы Европейской политики в поддержку действий всего государства и общества в интересах здоровья и благополучия. Европейский региональный комитет EUR/RC62/9, Шестьдесят вторая сессия, Мальта, 10–13 сентября 2012

2. Руководство по эффективной помощи при беременности и рождении ребенка/М. Энкин и др. 3-е изд./ Перевод с англ. под ред. А.В. Михайлова. – СПб. Петрополис, 2003. С. 59–63

3. Основная дородовая, перинатальная и постнатальная помощь, материалы ЕРБ ВОЗ, 2003.

4. Курс по оказанию антенатальной помощи, проект «Мать и дитя» Джоун Сноу, Интеркорпорейтед, 2004.

5. Национальная стратегия охраны репродуктивного здоровья населения Кыргызской Республики до 2015 года, Бишкек, 2006.

6. Национальная программа реформы здравоохранения Кыргызской республики «Ден соолук» на 2012-2016 г.г., Бишкек.

7. Г.Дик-Рид "Роды без страха" Серия: Здоровье вашего ребенка. Изд. 1-е «Основы эффективного антенатального ухода», учебное пособие для семейных врачей.

8. Сборник клинических протоколов по акушерству (приказ МЗ КР от 20 ноября 2013 г. № 660)

9. Приказ МЗ Кыргызской Республики от 24 июня 2008 года №319 «О совершенствовании сестринского дела стационарной службы»

10. Приказ от 30.12.2013 г. №741 «О внесении дополнений в приказ Министерства здравоохранения Кыргызской Республики № 319 от 24 июня 2008 года «О совершенствовании сестринского дела стационарной службы».

11. Мусуралиев М.С. «Клиническое обучение по оперативной технологии в акушерстве и гинекологии». Бишкек, 2004 г.

12. Дуда В.И. «Акушерство», Москва, 2005 г.

13. Шалимова М.А. Сборник материалов по Психопрофилактической подготовке беременных к родам. Москва, 2004 г.

14. «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии». Практикум. Ростов-на-Дону, 2007 г.

Кошумча:

1. Айламазян Э.К. Акушерство: учебник для медицинских вузов. — 6е изд., испр. и доп. — СПб. СпецЛит, 2007. — 528 с.

2. Дуда В.И. и др. Акушерство / Дуда В.И., Дуда Вл.И., Дуда И.В. — М.: Высш. шк. 2004. — 639 с

3. «Медицинские критерии приемлемости для использования методов контрацепции», четвертое издание, ВОЗ, 2008 г.
4. «Свод практических рекомендаций по применению средств контрацепции», обновление, ВОЗ, 2008 г.
5. Кулаков В.И. и др. Руководство по амбулаторно-поликлинической помощи в акушерстве и гинекологии / Кулаков В.И., Прилепская В.Н., Радзинский В.Е. — М.: ГЭОТАР Медиа, 2006. — 1056 с.
6. Руководство Дьюхерста по акушерству и гинекологии для последипломного обучения / Под ред. Ч.Р. Уитфилда. — М.: Медицина, 2003. — 808 с.
7. Нисвандер К., Эванс А. Акушерство: справочник Калифорнийского университета. — М.: Практика, 1999. — 702 с.
8. Хеффнер Л. Половая система в норме и патологии: Пер. с англ. Гунина А.Г. — М.: ГЭОТАР Медиа, 2003. — 128 с.
9. Савельева Г.М. Справочник по акушерству, гинекологии и перинатологии — М.: МИА, 2006. — 720 с.
10. Керимова Н.Р. Бозова С.Д. «Основы обучения сотрудников службы организации семьи и медико-социального патронажа, акушерок и медсестре ГСВ», 2004 г.
11. «Акушерство». USAID, 2008 г.
12. «Эффективная перинатальная помощь и уход» USAID, 2008 г.
13. «Интегрированное ведение беременности и родов. Руководство для клинической практики». Москва, 2003 г.
14. Акматова Б.А, Пирназарова Г.Ф., Бозова С.Д. «Основы эффективного антенатального ухода» Бишкек 2010 г.
15. Артериальная гипертензия у беременных. Только ли гестоз? О.В.Макаров, Н.Н.Николаев, Е.В.Волкова. Москва, "ГЭОТАР-Медиа", 2006 г.
16. Инфекции в акушерстве и гинекологии. Под редакцией О.В.Макарова, В.А.Алешкина, Т.Н.Савченко. Москва, "МЕДпресс-информ", 2007 г.
17. Невынашивание беременности, инфекция, врожденный иммунитет. О.В.Макаров, Л.В.Ковальчук, Л.В.Ганковская, И.В.Бахарева, О.А.Ганковская. Москва, "ГЭОТАР-Медиа", 2007 г.
18. Акушерство (клинические лекции с компакт-диском). Учебное пособие. Под редакцией О.В.Макарова. Москва, "ГЭОТАР-Медиа", 2007 г.
19. Профилактика и лечение внутриутробных инфекций. И.С.Сидорова, О.В.Макаров, И.Б.Манухин, В.Е. Радзинский, И.О.Макаров, И.В.Бахарева. Методические рекомендации. Москва, 2007 г.
20. Артериальная гипертензия у беременных. Преэклампсия (гестоз). О.В.Макаров, Е.В.Волкова. Учебное пособие. Москва, 2009 г.
21. Здоровье-2020: Основы Европейской политики в поддержку действий всего государства и общества в интересах здоровья и благополучия. Европейский региональный комитет EUR/RC62/9, Шестьдесят вторая сессия, Мальта, 10–13 сентября 2012
22. Руководство по эффективной помощи при беременности и рождении ребенка/М. Энкин и др. 3-е изд./ Перевод с англ. под ред. А.В. Михайлова. – СПб. Петрополис, 2003. С. 59–63 Прилепская В.Н., Радзинский В.Е. — М.: ГЭОТАР Медиа, 2006. — 1056 с.
23. Сборник клинических протоколов по акушерству (приказ МЗ КР № 660 от 20 ноября 2013 г.)
24. Приказ МЗ Кыргызской Республики № 76 от
25. Приказ МЗ Кыргызской Республики № 319 от 24 июня 2008 года «О совершенствовании сестринского дела стационарной службы»

Адабияттар:
Ден соолукту коргоо жана үй-бүлонү пландаштыруу предмети боюнча:
негизги адабияттар:

1. Керимова Н.Р. Бозова С.Д. «Основы обучения сотрудников службы организации семьи и медико-социального патронажа, акушерок и медсестре ГСВ». 2004 г.
2. П.Д. Блюменталь «Краткое руководство по репродуктивному здоровью и контрацепции», Бишкек 2003 г.
3. Дж.Хопкинс, Блюмберг «ВОЗ. Охрана репродуктивного здоровья и научных исследований», Бишкек 2008 г.

Кошумча:

1. «Акушерство». USAID 2008 г.
2. М. Энкин «Руководство по эффективной помощи при беременности и рождении ребенка». Санкт Петербург 2003 г.
3. «Эффективная перинатальная помощь и уход» USAID 2008 г.
4. «Интегрированное ведение беременности и родов. Руководство для клинической практики». Москва 2003 г.
5. Национальная стратегия охраны репродуктивного здоровья населения КР до 2015 г. Бишкек 2006 г.
6.

Кыргыз тили жана адабияты предмети боюнча негизги адабияттар:

1. Артыкбаев К. Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. –Фрунзе, 1980;
2. Абдулдаев Э. Азыркы кыргыз тили. – Б.; 1998;
3. Давлатова С. Кыргыз тили. Медициналык коллеждин студенттери үчүн. –Ош, 2016;
4. Кыргыз адабий тилинин грамматикасы. –Фрунзе, 1980;
5. Кыргыз адабияты. Антология. III, V, VII, VIIIтт. –Бишкек, 2012;

Кошумча адабияттар

1. Абдувалиев И. Этимология жана лексикография. –Бишкек, 2007;

2. Абдумомунов Т. Тандалган чыгармалар.”Кыргызстан”.-Фрунзе, 1973;

3.Абдырасулова Б.Ф. Жалпы Рецептура. –Кара-Балта, 2014;

4.Айтматов Ч. Чыгармалар жыйнагы. II т. –Фрунзе, 1982;

5.Ахматов Т., Аширбаев Т. Иш кагаздары. Мамлкеттик тилде иш жүргүзүү. – Бишкек, 2001;

6.Ахматов Т., Мукамбаев Ж. Азыркы кыргыз тили. –Фрунзе, 1978;

7.Аширбаев Т. Орфографиялык эрежелер. – Ош, 2005;

8.Аширбаев Т. Кыргыз тилинин стилистикасы. 3-китеп. Бишкек, 2001;

9.Аширбаев Т. Кыргыз тилинин стилистикасы. 4-китеп. – Бишкек, 2004;

10.Барпы. Тандалмалар. Түзгөн: Т.Байзаков. –Фрунзе, 1984;

11.Жакыпбеков К., Токтомамбетов Э. Орусча-кыргызча медициналык сөздүк. Б-2014;

12. Жапаров А. Кыргыз тилинин синтаксиси. –Фрунзе, 1979;

13.Жусуп Баласагын. Куттуу билим. – М.: 1993;

14.Иманов А. Кыргыз тили. –Фрунзе, 1990;

15.Каразакова З. Улуттук дөөлөттөр.-Ош, 2011;

16.Карасаев Х. К. Кыргыз тилинин орфографиялык сөздүгү. – Бишкек, 2015;

17.Касымбеков Т. Сынган кылыч. –Бишкек. 1998;

18.Киргизско-русские пословицы, поговорки и изречения.-Ф.; 1979;

19.Кыргыз адабияты (Антология).I-X тт. –Бишкек, 2012;

20.Кыргыз совет энциклопедиясы. 1,2,3,4,5,6 т.т. –Фрунзе, 1976-80-жж.;;

21.Кыргыз тилинин антонимдер сөздүгү. –Бишкек, 2015;

22.Кыргыз тилинин жазуу эрежелери.-Бишкек, 2008;

23.Кыргыз тилинин синонимдер, антонимдер, омонимдер сөздүгү. –Бишкек, 2015;

24.Кыргыз тилинин сөздүгү. 1-2-китеп. –Бишкек, 2011;

25.Кыргыз тилинин омонимдер сөздүгү. – Ф.: 1986;

26.Кыргыз тилинин фразеологиялык сөздүгү. – Ф.: 1980;

27.Медициналык энциклопедия. – Б.; 1991.

28.Мидин. Тандалган ырлар. Түзгөн: Ж.Кудайбергенов. –Фрунзе, 1967;

29.Осмонов А. Көл толкуну.-Фрунзе, 1972;

30.Осмонов А. Чыгармалар жыйнагынын үч томдугу. I-II тт. –Фрунзе, 1985;

31.Сапарбаев А. Азыркы кыргыз тили. Лексикология.-Бишкек,2015;

32.Токтоналиев К., Токоев Т. Азыркы кыргыз тили. Синтаксис. –Бишкек,2015

33.Үсөналиев С., Мусаева В. Кыргыз тили. –Бишкек, 1998;

34. Юдахин К.К. Кыргызча-орусча сөздүк. – М.; 1965;

35.Юдахин К.К. Кыргызча-орусча сөздүк. – М.; 1985;

1.Смолева Э. В., Обуховец Т. П., «Сестринское дело в терапии» 2001 г. Москва 2.
2. Чубаков Т.Ч. СД в терапии и хирургии 2007 г.

3. Лысак Л.А. Практические навыки и умения 2002 г.
4 .Руководство по обучению стратегии PAL ВОЗ (для преподавателей сестринского дела). Бишкек 2005г.
5. Практическое руководство к предмету «Основы сестринского дела». Сарбагышова Н.М. Бишкек 2008.
6. Руководство Наблюдение за больными с респираторной инфекцией. Бишкек 2007г.

7. Учебные материалы для медсестер ГСВ/ЦСМ. КГМИиПК. Бишкек 2005 г.

Кошумча:

1 .Маколкин В. И. , Овчаренко С. И., Семенков Н. Н. «Внутренние болезни» часть 1 и 2, 1996 г. Москва.

2. Орленко П.П. Атипичная пневмония 2003г.
3. «Лемон» – учебный материал по сестринскому делу Бишкек-1997г.
4. «Атлас по манипуляционной технике сестринского дела» Мухина С.А., Тарновская И.И., Москва -1995г.
5. ВОЗ (Рекомендации) Профилактика первичного здравоохранения 2003 г.
6. Обуховец Т. П., « Основы сестринского дела» 2003 г. Москва

Медайым ишинин негиздери предмети боюнча негизги адабияттар:

1. «Основы сстринского дела практикум» Т.П.Обуховец,Т.А.Склярова, О.В.Чернова. Ростов на Дону.Феникс, 2014г.
2. «Основы сстринского дела» Т.П.Обуховец,Т.А.Склярова, О.В.Чернова. Ростов на Дону.Феникс, 2013-512р.
3. «Основы сстринского дела» Л.И. Кулешова, Е.В. Пустоветова 2015г.
4. Основы сстринского дела» Л.И. Кулешова, Е.В. Пустоветова 2017г.
5. «Основы сестринского дела» Москва 2001г. В.Р.Вебер,Г.И.Чуваков В.А.Лапотников.
6. «Атлас по манипуляционной технике» Москва 1995г. С.А.Мухина., И.И.Тарновского.
7. Чубаков Т.Ч, ФрикеЭ.Б., ХаликиВ «Сестринское дело в терапии и хирургии»,том1,2,Бишкеке «Аль Салам» 2007г.
8. «Основы сестринсого дела. Алгоритмы сестринских анипуляций». ШироковаН.В., Островская И.В., Гусева И.А., Морозова Г.И..Москва 200

Кошумча:

9. «Сестринскоедело, философия, социология, теория, практика» Бишкек 2012 г Сарыбагышова Н.М.
10. Яромич И.В. «Сетринское дело», Москва «Оникс» 2007г.
11. Чуваков Т.Ч.,Фрике Э.Б.,Халики В. «Основы сестринского дела в семейной медицине», Учебное пособие, том 1, 2 Бишкек 2005 г.
12. Ассоциация сестринского персонала Кыргызстана Министерство здравоохранения Кыргызской Республики «Стандарты сестринского манипуляций и сестринского ухода», Бишкек 2004 г.
13. Приказы №202 от 12.05.2008 г. «О проведении лабораторный диагностики противоэпидемический мероприятий и наблюдении при ВИЧ-инфекции вЛПУ КР».
14. Приказы№76 (32постановление). От 12.01.2012г. «Об утверждении инструкции по инфекционному контролю ворганизациях здравоохранения КР».
12. Приказы № 101 «Эпидемический надзор по сыпному тифу КР».

13. Приказы № 59 от 18.03.2013 г. «Сбор регистрация, классификация и утилизация медицинских отходов».

14. Приказы №178 от 25.04. 2008г. «Пость контактная профилактика ВИЧ».

15. Приказы № 488 от 01.07.2009 г. «О мерах по профилактики заболеваемости вирусному гепатиту в КР».

16. Осипова.В.Л. «Внутрибольничная инфекция». Москва 2009г

17. МатвеевВ.Ф. «Основы мед психологии этики и деонтологии» Москва 1989г.

18. Харди И. «Врач, сестра, больной» Москва 1981г.

Адамдын анатомия жана физиологиясы жалпы патологиясынын негиздери предмети боюнча негизги адабияттар:

1) *Писарев В.*Б., Новочадов В.В. Основы общей и клинической патологии. -М.: «Мир и Образование», 2012 г. (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).
2) *Пауков В.С., Литвицкий П.Ф.* Основы клинической патологии. - М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2019. (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).
3) *Ремизов И.В., Дорошенко В.А.* Основы патологии. – 2004 г.
4) В.П. Митрофаненко, И.В. Алабин. Основы патологии.- М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2013. (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).
5) *Пауков В.С., Литвицкий П.Ф. П*атология. - М.: «ГЭОТАР-Медиа», 2004. (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).

Кошумча:

1. *Струков А.И., Серов В.В.* Патологическая анатомия. - М.: Литтерра, 2009.
2. *Швырев А.***А.,** Анатомия и физиология человека с основами общей патологии.-Ростов-на-Дону.: «Феникс», 2013 (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).
3. Барышников С.Д. Лекции по анатомия и физиология человека с основами общей патологии. 2002 г.
4. Смолева Э. В., Обуховец Т. П., «Сестринское дело в терапии», Москва 2, 2015 г.
5. 2. Чубаков Т.Ч. «СД в терапии и хирургии», 2010 г.